

ŽELEZAR

JESENICE, 25. SEPTEMBRA 1986

ŠTEVILKA 38 • XXXV

Seje zborov Skupščine občine

Prihodnji četrtek, drugega oktobra, se bodo na peti seji ločeno sestali zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor Skupščine občine Jesenice. Delegati so gradivo prejeli v septembrski, peti številki Delegata, glasila Skupščine občine Jesenice, iz katerega povzemamo najpomembnejše poudarke.

O drugi točki dnevnega reda vseh treh zborov, (o gospodarjenju in razporejanju dohodka v prvem polletju) smo že v prejšnji številki Železarja (17. septembra) objavili dva prispevka z naslovoma Razporejanje dohodka v prvem polletju in Gospodarjenje OZD gospodarstva občine Jesenice v prvem polletju.

Spremembe in dopolnitve odloka o proračunu občine

Zaradi utemeljenih vzrokov in nekaterih sprememb v okviru dosedanjih resolucijskih opredelitev predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine prinaša nekatere spremembe. Izvirni prihodki proračuna občine za leto 1986 so predlagani v višini 835.542.000 din in razporeditev prihodkov v enaki višini, medtem ko je bil v prvotnem proračunu, sprejemem marca, planiran obseg prihodkov v višini 633.378.000 din in v enaki višini tudi razporeditev prihodkov. Dogovorjen obseg proračuna občine je po novem 742.542.000 din, po prejšnjem odloku pa 517.394.000. Po novem predlogu so nelimitirani prihodki proračuna: sredstva za zatiranje živalskih kužnih bolezni v višini 7.500.000 din (po prejšnjem odloku taksa za promet parkljev in kopitarjev v višini 5.200.000), lastni prihodki upravnih organov 15.500.000 din (po prejšnjem odloku 25.819.000 din) in turistična taksa 70.000.000 din (po prejšnjem odloku 47.247.000 din).

Poleg nekaterih drugih manjših dopolnitev je v predlogu dodan nov člen, ki razporeja republiški prometni davek, ki je bil oziroma bo odstopljen proračunu občine Jesenice v višini 7.168.000 din. Po razdelitvi se 1.832.000 din razporeja za temeljno sodišče Kranj, Sodišče združenega dela Kranj in temeljno javno tožilstvo Kranj, 5.113.000 din pa proračunskim porabnikom, ki osnovno dejavnost v pretežni meri financirajo

iz proračuna, in sicer v enakem razmerju kot so predlagana zagotovljena sredstva po tem odloku.

Poleg obširne obrazložitve vzrokov za te spremembe je v gradivu za delegate tudi razpredelnica vseh prihodkov proračuna in razporeditev prihodkov.

Delegati vseh treh zborov Skupščine občine Jesenice bodo obravnavali in sprejemali predlog družbenega dogovora o priznavalnih udeležencev NOV, oziroma nekatere njegove spremembe in dopolnitve. Poglavitni razlog za to je zahteva za takšno ureditev priznavalnin, ki bi v sedanjih razmerah visoke inflacije in skokovitega naraščanja življenjskih stroškov ter zaostajanja pokojnin za gibanje osebnih dohodkov, zagotovilo učinkovitejše reševanje socialne problematike borcev NOV po 9. septembru 1943 oziroma 13. oktobru 1943, saj se tem udeležencem NOV, kot upokojujencem, v primerjavi s tistimi pred 9. septembrom, zagotavlja v poprečju bistveno nižji nivo socialne varnosti.

Na osnovi tega družbenega dogovora je delegatom vseh treh zborov predložen v razpravo in spejem tudi predlog odloka o priznavalnih udeležencev NOV občine Jesenice. Priznavalnine in druge oblike družbene pomoči po tem odloku so: stalne priznavalnine, občasne priznavalnine, enkratne priznavalnine, prispevek k oskrbnim stroškom za oskrbovance domov starejših občanov, denarni dodatek za oskrbovance domov starejših občanov (žepnina), prispevki k stroškom zdravljenja v naravnih zdraviliščih in objektih za rekreacijo, sosedska pomoč in zimska pomoč. Predlog odloka podrobno obravnava upravičence do posameznih oblik družbene pomoči in način dodeljevanja.

Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti bodo obravnavali še predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o posebnem občinskem davku od pro-

(Nadaljevanje na 3. strani)

80-letnica HE Gorje

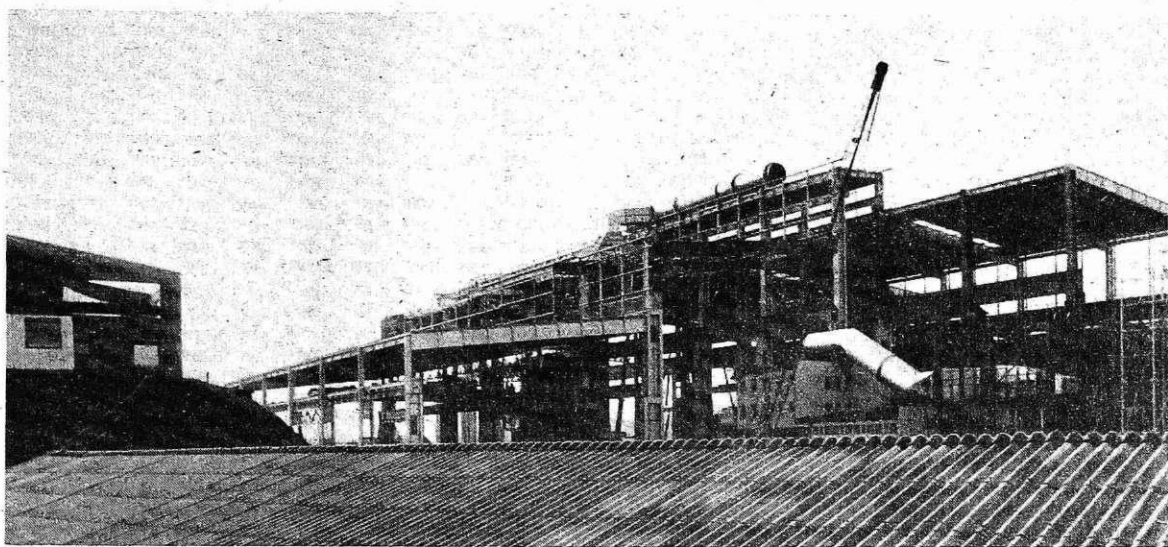
Delavci elektroenergije so v soboto, 20. septembra, praznovali pomemben jubilej - 80-letnico obratovanja hidroelektrarne Gorje.

Najprej so si ogledali novo HE Javornik v Trebežu, ki je še v gradnji, potem pa so preko Poljan odšli v dolino Radovne k jubilejntki HE Gorje, kjer so si ogledali njeno notranjost.

Po ogledu HE Gorje je odpeljal avtobus udeležence na proslavo, ki je bila na Poljanah. Proslavljanje se je pričelo s pristrčnim sprejemom in nadaljevalo s prikazom zgodovinskih, družbenih in tehničnih razmer, ki so narekovale gradnjo hidroelektrarne Gorje in drugih elektrarn in pogonov ob gradnji železarskih objektov. Prikaz je podal vodja TOZD Energetika.

O HE Gorje pa več v prispevku v naslednji številki Železarja.

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnovič, tehnični urednik Dore Bradakšja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, novinar — fotoreporter Borut Grce, administracija — Marija Lužnik in Mira Keserovič. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Jeklarna 2 (foto: B. Grce)

Revizija beneficirane delovne dobe je končana

Komisija za beneficirano delovno dobo v SOZD Slovenske železarn in projektni svet za izvedbo programa Revizija zavarovalne dobe s povečanjem v Slovenskih železarnah sta pripravila poročilo o svojem delu. Projekt je bil pravočasno zaključen in do konca junija 1986 oddan Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije.

Kako je potekalo strokovno delo in kakšne so ugotovitve izvajalcev projekta, nam je podrobneje povedal Zoran Krejič, vodja projektnega sveta, zaposlen v naši železarni kot vodja oddelka za varnost pri delu.

»Delavski svet SOZD Slovenske železarn je 16. septembra 1983 imenoval devetčlansko komisijo, ki se je zaradi skupnega dela takoj povezala s komisijo za tehnično in zdravstve-

no varstvo, ki je takrat še delovala v okviru Slovenskih železarn. Obe komisiji sta nato delavskemu svetu sestavljene organizacije predlagali, da ustanovi projektni svet, ki bo izvajal zastavljene naloge.

Na podlagi programa dela je projektni svet svoje delo usmeril na štiri osnovna področja: obremenitve, obremenjenosti in tveganje za zdravje ter ukrepi za njihovo odpravo;

negativni kazalci, ki vplivajo na zdravje; psihosociološki vidiki revizije in ekonomski vidiki revizije.

Da bi bilo delo res narejeno v določenem času in čim bolj kvalitetno, so kot svetovalci sodelovali tudi mnogi zunanji sodelavci — strokovnjaki medicine dela in ekologije dela z Inštituta medicine dela, prometa in športa ter Zavoda za varstvo pri delu Slovenije.

V projektu je raziskana zavarovalna doba s povečanjem pri plavžih, v jeklnah, valjarnah, pocinkovalnicah, kovačnicah in pri vzdrževanju

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ob 20-letnici izhajanja Železarskega zbornika

Železarski zbornik je kot strokovna publikacija slovenskih železarn začel izhajati pred dvajsetimi leti na pobudo posameznikov iz takratnih raziskovalnih oddelkov slovenskih železarn in metalurškega inštituta v Ljubljani.

V Železarni Jesenice smo že pred tem izdajali tehnično prilogo Železarja, in sicer od leta 1959 in izdali osem letnikov. Imeli smo torej nekaj izkušenj, zato je uredništvo ostalo na Jesenicah, kjer je še danes.

Izdajanje skupnega strokovnega glasila je bil prvi pomemben korak pri načrtnem sodelovanju raziskovalnih organizacij slovenskih železarn in metalurškega inštituta v Ljubljani. Železarski zbornik je bil že od začetka odprt vsem strokovnega dela voljnim sodelavcem, zato je vsebina doslej objavljenih del po tematični zelo široka in pestra.

V letu 1970 je prišlo, čeprav že nekoliko pozno, do združitve slovenskih železarn v sestavljeno enotno organizacijo združenega dela s ciljem bolj racionalno opravljati nekatere skupne naloge kot so nabava, razvoj in raziskave, delitev proizvodnje in podobno. Že so prihajala leta, ko kupci niso razgrabili vsega, kar smo naredili, ko je ostajala kvaliteta vedno bolj pomembna. Slovencem je postalo vse bolj jasno, da zaradi tega, ker smo daleč od surovin, lahko uspevamo le s kvalitetnim jeklom, oplemenitenim z znanjem in stoletnimi izkušnjami. Čim več plemenitega elektrojekla z visoko stopnjo predelave — taki so bili naši načrti.

Razvoj je bil v posameznih železarnah povsem različen, odvisen od lokalnih razmer, od podjetnosti in razgledanosti mož, ki so bili na vodilnih položajih in od sredstev, ki so bila na voljo.

Razvoj metalurgije je šel s hitrimi koraki naprej, tako kot splošni raz-

voj znanosti in tehnike. Po stopinjah smo se sicer približevali, pa spet zaostajali za desetletje ali dve.

Da še danes proizvajamo SM jeklo negospodarno in v precejšnji meri tudi nekalitetno, ni samo naša krivda. Danes imamo, kar se proizvodnje surovega jekla tiče, v jeklnah že sodobno opremo, ki nam omogoča izdelati kvalitetno jeklo.

Velik zaostanek za današnjim razvojem pa občutimo v tehnologiji predelave jekla, kar velja v največji meri za vročo predelavo jekla na Jesenicah, to je za valjarno žice, za valjarno trakov in tudi za hladno predelavo, kjer oprema izredno hitro zastareva in ne zagotavlja več potrebne kvalitete površine. Trditve predelovalcev žice, predvsem vijčne industrije, da na Jesenicah delamo slabo jeklo, so hud očitek, zato bodo naložbe v to smer naslednja nujnost.

Ni namreč dovolj le napraviti dobro jeklo, za kar imamo v jeklnah resnično vse možnosti, predvsem morajo biti kakovostni izdelki, ki jih prodajamo, kar pa je že odvisno od nadaljnje predelave surovega jekla.

V zadnjih dvajsetih letih sta metalurška znanost in tehnologija napravili ogromen korak naprej. To velja predvsem za razviti zahodni svet pa tudi za nas, čeprav so naše možnosti slediti temu razvoju znatno manjše.

Dvajset let izhajanja železarskega zbornika torej pomeni tudi dvajset let napredka, razvoja znanja in tehnologije.

Vsak strokovni simpozij, vsako mednarodno posvetovanje je v bistvu objavljane inovacij in šele po-

tem izmenjava izkušenj in znanja. Biti boljši, biti cenejši od konkurence, je splošno vodilo. Možnost hitre prilagajanja spremembam in novim zahtevam trga pomeni možnost

(Nadaljevanje na 2. strani)

TUDI TOZD PLAVŽ IZPOLNJUJE PLAN

Po podatkih statistične službe smo do 22. septembra izdelali 78.983 ton skupne proizvodnje in tako dosegli 100,6 odstotka družbenega plana in 93,9 odstotka operativnega programa. Do sedaj izpolnjujejo plan skupne proizvodnje štiri TOZD: Plavž (100 odstotkov), Jeklarna (103,2 odstotka), Profilarna (107,5 odstotka) in Elektrode (101,8 odstotka).

V TOZD Plavž so izdelali 10.195 ton grodlja in izpolnjujejo planirano količino stoodstotno.

V TOZD Jeklarna obratujejo s štirimi pečmi. Z 29.563 tonami vlitega jekla presegajo plan za 3,2 odstotka.

Samo še šest odpremnih dni je do konca meseca, prodali pa smo le 19.446 ton končnih izdelkov in storitev. Družbeni plan izpolnjujemo 96 odstotno, operativni program pa 87 odstotno. Izpolnjujeta ga TOZD Valjarna žice in profilov (151,6 odstotka) in TOZD Profilarna (121,5 odstotka), ostale TOZD pa plana ne dosegajo.

PRED REFERENDUMOM: Z OPTIMIZMOM

Pred referendumom o novi organiziranosti Železarn, ki bo, ko boste to brali, že za nami, smo se pogovorili še z Janezom Begešem, vodjem temeljne organizacije Elektrode, kjer je bil prejšnji teden zbor delavcev. Povprašali smo ga, kakšno je vzdušje v tej temeljni organizaciji.

»Moram reči, da sem bil v Elektrodah jaz še največji pesimist. Na zboru delavcev smo že tretjič spregovorili o novi organiziranosti Železarn, o vseh za in proti. Pretehtali smo vse argumente in splošno prepričanje je, da bi Železarna morala iti v reorganizacijo.

Do te odločitve smo prišli tudi zaradi lastnih izkušenj, saj smo letos imeli precej problemov z EO žico, zato smo zelo zainteresirani, da se v okviru nove temeljne organizacije Okrogli program to vprašanje reši bolj dolgoročno.

Poleg tega menimo, da bo tudi samoupravljanje, s tem ko bo bolj koncentrirano, tudi bolj učinkovito. Bojimo pa se, da bi se v novih temeljnih organizacijah lahko pojavila tudi nova in številnejša administracija, kar gotovo ne sme biti namen reorganizacije. Starejši železarji se še spominjajo obdobja, ko je bilo v Železarni le pet temeljnih organizacij in vedo, da so takrat stvari tekle drugače in bolje kot sedaj.

V Elektrodah smo precej občutljivi na vzdrževanje, saj je naše delo zelo odvisno od usposobljenosti proizvodnih naprav. Tukaj je naša ahi- lova peta. Zato upamo, da bo po- novem vzdrževanje bolj učinkovito.

V Elektrodah ste imeli v zadnjem času tudi precej sestankov s pred- stavniki družbenopolitičnih organi- zacij, kar je ustvarilo vtis, da niste navdušeni nad reorganizacijo.

Kot pesimist sem že na poslovod- nem kolegiju govoril o tem, zato sem želel, da nas obiščejo tudi predstavi- niki družbenopolitičnih organizacij Železarn, da bi skupaj razčistili vse nejasnosti. Ti sestanki so tudi bili zadnja akcija v tem smislu pa bo po- govor s predstavniki mladine. V Elektrodah imamo kar precej mladi- nink in mladincev in zato ni vseeno, kaj mislijo o novi organiziranosti. Veseli pa me, da so tako na zborih delavcev kot na vseh teh sestankih naši delavci aktivno sodelovali in razpravljali.

Sprejem samoupravnih aktov na referendumu je seveda le prvi korak k novi organiziranosti Železarn. Za delavce je gotovo bolj pomembna mikroorganizacija — organizacija dela v njihovem neposrednem delov- nem okolju. Gotovo ste v Elektrodah že razmišljali tudi o tem.

»Če govorimo o mikroorganizaciji, gre pravzaprav za dve stvari, za teh- nično in samoupravno organizira- nost na ravni obrata. Čeprav je en delegat za delavski svet na petdeset

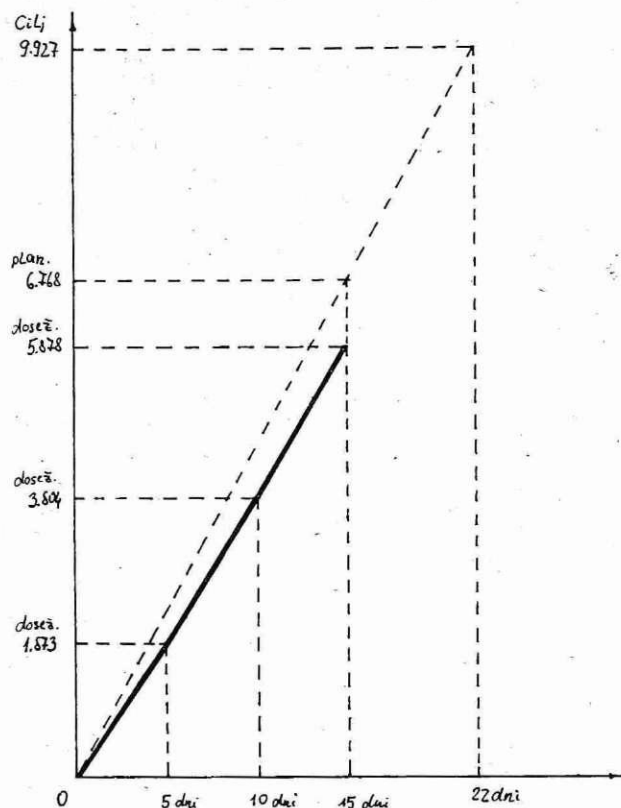
delavcev zelo sprejemljivo razmerje, pa bo neka oblika samoupravljanja morala tudi po novem ostati v obra- tu. Morda bi bil to lahko odbor za de- lovna razmerja ali kaj podobnega.

Na tehničnem področju gre pred- vsem za to, da bo obrat tehnično funkcioniral, da bomo lahko z bolj neposrednim vplivom na vodstvo Že- lezarn spregovorili o svojih proble- mih. Odkar imamo celo množico tem- eljnih organizacij, je skrb za proiz- vodnotehnično dejavnost nekoliko zamrla. Včasih se je sproti spremlja- la proizvodnja v vsakem obratu po- sebej, zdaj pa so pomembnejše rezul- tati, manj pa težave, ocena delovne- ga procesa, razvoj... Seveda pa vodja nove temeljne organizacije ne bi smel biti kak administrator, ampak človek, ki proizvodnjo pozna.

Menim tudi, da bomo z novo orga- nizacijo začeli lažje kot leta 1977, ko smo imeli kopico prehodnih težav, najbrž zato, ker smo Železarno dro- bili. Zdaj teh prehodnih težav ne bi smelo biti, saj je vedno lažje združevati kot drobiti.

Vsekakor pa mora biti taka delo- vna organizacija, kot je Železarna, dovolj dinamična tudi na področju organizacije, zato bomo novo organi- ziranost v Elektrodah podprli.

doseganje skupnega cilja poslovanja

DOSEGANJE REALIZACIJE V SEPTEMBRU
Po petnajstih odpremnih dneh v septembru nadaljujemo s slabo prodajo naših izdelkov. Od načrtovanih 6.768 mio din smo dosegli sa- mo 5.828 mio din fakturirane realizacije, kar je komaj 87 odstotkov načrtovanega.

Oddelek za nagajevanje

Ob 20-letnici izhajanja Železarskega zbornika

(Nadaljevanje s 1. strani)

za preživetje in večji dohodek.

S ciljem dosegati večjo storilnost in boljše kvaliteto v svetu metalur- ške naprave izredno hitro posoda- bljajo, koncentrirajo, se specializira-

jo. Delitev programa je prav zaradi specializacije tudi med neposredni- mi konkurenti postala samoumevna stvar. Poznamo mnogo takih prime- rov iz Avstrije, Italije, ZRN. Krepita se predvsem razvoj in raziskave, do-

čim se število delavcev v neposredni proizvodnji krči. Podobne metode dela bi morali osvojiti tudi pri nas. Zato pa so potrebni predvsem kadri in znanje. Sposobnih in ustvarjalnih kadrov imamo žal premalo. Kreativ- nosti tudi ne nagradujemo, strokov- nost premalo cenimo. Načrtovanih inovacij ne poznamo. Gradimo samo velike investicije, za manjše in učinkovite nimamo posluha in ne denar- ja. Lastnega razvoja praktično ni, zato zaostajamo za razvitim svetom.

Usmeritve, cilji, program razvoja, strateške usmeritve razvoja SOZD Slovenske železarn za razdobje 1986 do 2000, ki so bile nedavno ob- javljene, obetajo bistvene spremem- be in povsem drugačen pristop do pereče razvojno - raziskovalne pro- blematike.

Glavna ovira pri izpolnjevanju te- ga programa bodo kadri, ki jih nima- mo, vsaj na Jesenicah ne. Mogoče je Železarna Ravne na boljšem, imajo več mladih sposobnih inženirjev. Problem vidim v tem, da se premalo talentiranih dijakov odloča za študij metalurgije. Premalo inženirjev štu- dira na tretji stopnji, doktoratov praktično nimamo, specialistični študij je šele na papirju. Študentov na tujih univerzah nimamo, inozem- skih praks ne poznamo. Iz preteklih izkušenj lahko trdim, da usmerjene vzgoje kadrov z visoko izobrazbo ni- mam.

Mislim, da bodo potrebne korenite spremembe v mišljenju vodstvenih in samoupravnih organov, da bi ta voz, ki je naložen z resnimi in kon- kretnimi programi, tudi premaknili. Za nadaljni obstoj Slovenskih žele- zarn je to življenjskega pomena.

Jože Arh

V naslednji številki Železarnja bo- mo predstavili nekaj statističnih po- datkov o izdajanju železarskega zbornika in problematiko njegovega izdajanja.

S slavnostne seje uredniškega odbora Železarskega zbornika (foto: I. Kučina)

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Energetika in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

PONOVNO OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge

I. II. strojnik kisikarne Sava, šifra 3343, D - 3, 8. kat. 2 osebi

1. upravljač naprav za tekoča goriva Bela šifra 3349, D - 3, 8. kat. 1 oseba

POGOJI:

1. — dokončana poklicna šola kovinarstva,

— izpit za strojnika kompresorskih in črpalnih postaj,

— dve leti delovnih izkušenj,

2. — dokončana poklicna šola kovinarstva,

— izpit za strojnika kompresorskih in črpalnih postaj.

Kandidati, ki zahtevanih pogojev ne bodo v celoti izpolnjevali, bodo lah- ko obiskovali ustrezne tečaje in opravili izpite.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po obja- vi na kadroviski sektor Železarnje Jesenice, z oznako za TOZD Energetika.

OBVESTILO!

Predavanje »Žena v klimak- teriju« bo zaradi zadržanosti predavatelja v novembru.

Komisija za družbeno aktiv- nost žensk

ŽELEZARNA JESENICE RAZPISUJE

javno licitacijo

za prodajo karamboliranega avtomobila VW 1200, KR 565 - 42, št. ša- sije 116 - 2170910, št. motorja D 1342759.

Izklicna cena je 50.000 din. Davščine v prodajni ceni niso vključe- ne in jih bo kupec moral plačati posebej. Pred licitacijo je treba predlo- žiti komisiji dokaz o položeni varščini v znesku 2.000 din (na blagajni Železarnje). Blago bo ponujeno po načelu videl - prevzel.

Licitacija bo 3. oktobra ob 10. uri v prostorih Železarnje Jesenice (bivša pokojninska stavba) oddelek za osnovna sredstva.

ŽELEZARNA JESENICE

PREVENTIVNI GINEKOLOŠKI PREGLEDI

V aprilu in maju so bili organizirani preventivni ginekološki pre- gledi, katerih se določeno število žena ni moglo udeležiti. Zato jih po- novno organiziramo v septembru in oktobru.

Preventivni pregledi bodo potekali v zgornjih prostorih Obratne ambulante ŽJ — na Dispanzerju za medicino dela, prometa in športa. Izvajal jih bo zdravnik — ginekolog dr. Branislav Vladikovič.

Da bodo pregledi potekali nemoteno, brez nepotrebnega čakanja, vam posredujemo datume, na osnovi katerih si vsaka žena izbere ter- min, ki ji najbolj ustreza.

Vse, ki ste za pregled zainteresirane, se prijavite na Oddelek za zdravstveno in socialno varstvo — 3311, kjer vas bodo vpisali po da- tumih in urah.

Preventivni pregledi bodo organizirani v popoldanskem času, s pričetkom ob 15. uri, vsako sredo v naslednjih dneh:

1., 8. in 15. OKTOBER

Zaželjeno je, da se preventivnega pregleda udeležite v čim večjem številu, kajti pri vsakem pravočasno odkritem obolenju je zdravljenje krajše in učinkovitejše.

Oddelek za zdravstveno in socialno varstvo

Beg možganov

Naslov sem si kajpak izposodil (da ne bo zamere). K pisanju pa so me pripravili delavci, ki uhajajo iz Železarn. Predvsem inženirji, na katerih znanje proisegamo in na njem gradimo prihodnost naše delovne organizacije. V letošnjem letu je iz Železarn odšlo enajst delavcev z visoko izobrazbo, zaposlilo pa se jih je le osem (med njimi štiri pripravniki, ki jim bo med pripravništvom le izjemoma dovoljeno napraviti kaj koristnega). Vabilu k zaposlitvi, ki je bilo objavljeno v Železarni in Glasu, so se odzvali predvsem ekonomisti. Tistih nekaj inženirjev si je premislilo, ko so izvedeli, kakšen osebnih dohodek se jim obeta v Železarni.

Čeprav so razmeroma nizki osebni dohodki (v primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami, ki zaposlujejo strokovnjake podobnih profilov) tisto, kar odvrta iskalce zaposlitve, pa to najbrž ni tisti žulj, ki najbolj žuli odhajalce. Čeprav bi po besedah vodje oddelka za kadre v tako veliki delovni organizaciji morali najti ustrezno zaposlitev za vsakega delavca, pa temu vendarle ni tako. Zato se že pri delovnih mestih in opisih del in nalog, ki so že vrsto let nespremenjeni, ne glede na vse spremembe v tehnologiji in organizaciji dela. Najsi gre za brezbriznost ali za zakonske ovire, očitno je, da v Železarni ne znamo, včasih pa tudi počemo poskrbeti za svoje delavce. Gre za celo vrsto stvari, od nizkih pokojnin (te so kajpak samo posledica dolga desetletja trajajočega matohovskega odnosa do delavca), ki so v zadnjih letih dosegle že kritično mejo, del z beneficirano dobo, kjer je lažje ukiniti benefikacijo in delati naprej po starem, kot pa delo drugače organizirati in izboljšati delovne pogoje, nadurno delo, ki je plačano komajda kaj bolje od rednega, do tega, da potrebe po novih delavcih rešujemo (in jih bomo še reševali) z dvojno zasedenostjo delovnih mest in raznimi gasilskimi ukrepi. Eden večjih uspehov naše kadrovske poli-

tike je, da smo za določena dela v nekaterih TOZD pridobili soglasje za opravljanje nočnega dela žensk...«. Kar sam po sebi se vsiljuje sklep, da je človek najcenejša surovina. Ustavna pravica do dela postaja tako pravica do kakršnegakoli dela za kakršnokoli plačilo, le izjemoma pa tudi pravica do ustreznega delovnega mesta in ustrezne zaposlitve.

O nagrajevanju brčzas ne kaže izgubljati besed, saj nam lažna solidarnost, ki bolj ščiti slabega kot pa dobrega delavca, hkrati preprečuje, da bi dobre delavce tudi dobro nagradili. Žal pa to ne vodi le k uravnolovki pri osebnih dohodkih, ampak tudi k uravnolovki ustvarjalnosti. Ljudska modrost ni zaman skovala dežurnega gesla: *ne morejo me tako slabo plačati, kakor lahko slabo delam*. Delavcu, ki se mu debelina plačilne kuverte kaže kot igra naključja, povsem neodvisna od njegovega konkretnega dela, gotovo ni dosti do tega, da bi na delovnem mestu dal od sebe vse kar zna in zmora. In če že, ga bo, tako vsaj uči izkušnja, vesenje do dela kaj kmalu minilo. Odšel bo tja, kjer bo njegovo delo in znanje imelo višjo ceno, ali pa bo začel hoditi v službo namesto na delo.

Tudi napredovanje na delovnem mestu je pri nas nemogoče, čeprav

že dolgo vemo, da horizontalno napredovanje ugodno vpliva na delovne rezultate. Vertikalno napredovanje pa tako ali tako večinoma ni življenjski cilj tehničnih strokovnjakov, saj večina od njih ni študirala zato, da bi prekladala papirje. Je torej čudno, če odhajajo?

Uradno veljaven predsek, da Železarni grozno primanjkuje delavcev, zgovorno zanika podatek, da so lani poleti med šestimi temeljnimi organizacijami, v katerih je bila povprečno dnevno odsotna skoraj četrtina delavcev, štiri presegle povprečno proizvodnjo, tri pa celo plan. Če nekajletna strategija poletnega zaposlovanja študentov in neproizvodnih delavcev temelji na napačnih predpostavkah, potem so tudi vse ostale oblike »skrbni« za delavce nekako bolj razumljive.

Nerodno pri vsem tem je zgolj to, da z investicijo v novo Jeklarno, rekonstrukcijo bluminga, investicijo v valjarno debele pločevine, projektom nove organiziranosti in vsem, kar razglajamo za strateško usmeritev Železarn v naslednjih letih, pristajamo tudi na zahtevo po intenzivnejšem razvoju in boljsem izkoriščanju znanja. Slednje pa se pri nas očitno ne počuti čisto dobro in uhaja drugam. Vemo, da je nujno, da končno vendarle preučimo vsa dela in naloge in analiziramo obstoječe normative in plane zaposlenih, da bo treba racionalizirati proizvodne postopke in optimizirati organizacijo, da bomo lahko z manj in bolj nagrajenimi delavci naredili več. Bojim pa se, da zgolj vednost ni dovolj.

Borut Grce

Revizija beneficirane delovne dobe je končana

(Nadaljevanje s 1. strani)

naprav. Gre torej za revizijo, ki pomeni primerjanje stanja z nekim prejšnjim stanjem oziroma za primerjavo škodljivosti, zaradi katerih je bila zavarovalna doba s povečanjem utemeljena, s sedanjimi škodljivostmi. Vendar smo ugotovili, da primerjanje ni mogoče, ker o tem, kako je bilo prej, ni nobenega poročila oziroma podatkov.

Analize so potekale celovito, kar pomeni, da so bile tehnološke, ekološke, fiziološke, biomehanske, medicinske, psihološke in sociološke, največ podatkov pa so dale o obremenitvah in zdravju škodljivih vplivih in potrebnih ukrepih za njihovo izboljšanje.

Ugotovili smo, da ponekod obstajajo klimatske obremenitve, predvsem zaradi različnega infra rdečega sevanja, da ponekod kratkotrajno nastopa težko mišično delo, da je ponekod prah, celo najbolj droben, v nedopustni količini in da je skoraj povsod premalo svetlobe in preveč hrupa, delavci pa ne uporabljajo zaščitnih sredstev.

Obremenitve, obremenjenosti in tveganja so se pogosto izkazala za manjša, kot smo si predstavljali. Obnašamo se tako (to je vidno predvsem iz povečanja beneficiranih delovnih mest v železarnah Ravne in Štore), kot da tehnološke izboljšave za dobrobit delavca niso prinesle ničesar. Predvsem pa so razlike med enako beneficiranimi delovnimi mesti glede na obremenitve, obremenjenosti in tveganja zelo velike.

Analiza negativnih kazalcev zdravja zavarovalne dobe s povečanjem ni upravičila, sociološka študija pa je pokazala, da delavci pričakujejo ob zavarovalni dobi s povečanjem hkrati denarne dodatke in ukrepe za izboljšanje delovnega in bivalnega okolja. To pa je povsem nelogično in izključljivo.

Ekonomski vidik zavarovalne dobe s povečanjem je pokazal resnično ceno tega ukrepa, če zračunamo izpadle beneficirane delovne dni, na drugi strani pa nesmisel, da delavci na beneficiranih delovnih mestih opravljajo nadure. Največja vrednost te raziskave pa je, da smo prvič znanstveno skupaj delali strokovnjaki z različnih področij. Tako smo se spoznali in zblížili zdravniki medicine dela, psihologi, sociologi, varnostni inženirji, ekologi, tehnologi in drugi strokovnjaki. V prihodnje bo naše skupno delo še bolj usmerjeno na področje humanizacije dela.

Na skupni seji komisije za beneficirano delovno dobo in projektnega sveta za izvedbo programa Revizija zavarovalne dobe s povečanjem v Slovenskih železarnah so ob obravnavanju poročila ocenili, da aktivnost v zvezi z obravnavano tematiko s tem ni zaključena, ampak je potrebno na področju varnosti dela in boljših delovnih pogojev še naprej stalno in znanstveno delati.

Elaborat o reviziji zavarovalne dobe s povečanjem je treba dopolniti s predlogi oziroma mnenji, na katerih delovnih mestih benefikacija ni upravičena, kje so potrebne še podrobnejše analize in na katerih delovnih mestih ostane benefikacija nespremenjena.

Poročilo o delu je treba dopolniti z

dolgoročnimi usmeritvami, kako kontinuirano delati na tem področju. Takšne usmeritve je komisija že pripravila, o njih ter o poročilu pa bodo še razpravljali samoupravni organi sestavljene organizacije in železarn ter Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije.

Lilijana Kos

Pristaniški žerjavi (foto I. Kučina)

Seje zborov Skupščine občine

(Nadaljevanje s 1. strani)

meta proizvodov in od plačil za storitve v občini Jesenice in predlog odloka o spremembah odloka o odškodninah zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda na območju občine.

Vsem trem zborom komisija za volitve in imenovanja ter kadrovska vprašanja predlaga v razpravo in sprejem sestavo nekaterih organov

skupščine občine in imenovanje družbenega pravobranilca samoupravljanja v občini Jesenice.

V peti številki Delegata sta objavljena tudi odgovora na delegatski vprašanji v zvezi z zaračunavanjem odvoza smeti in v zvezi z zakasnitvijo pri izplačilu nadomestila osebnega dohodka za čas bolezenske odsotnosti.

Upokojemcem TOZD Hladna valjarna Jesenic

Obveščamo vse upokojemce TOZD Hladna valjarna Jesenice, da organiziramo PIKNIK v soboto, 27. septembra, ob 10. uri na Poljanah. OOS TOZD HV JESENICE

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK.

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 29. SEPTEMBRA DO 5. OKTOBRA

29. septembra, Valentin MARKEŽ, vodja TOZD Vzdrževanje, Jesenice, Cesta talcev 4 a, ☎ 83-345.
30. septembra, Leon MESARIČ, vodja TOZD Želblarna, Jesenice, Titova 3, ☎ 81-216.
1. oktobra, Srečo MEŽNAR, vodja TOZD Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107 a, ☎ 89-040.
2. oktobra, Vladimir OBLAK, vodja TOZD Strojne delavnice, Jesenice, Titova 1 a, ☎ 81-727.
3. oktobra, Jože OSVALD, vodja TOZD Livarna, Rateče, 21, ☎ 88-012.
4. oktobra, Vito GRICAR, vodja TOZD Valjarna debele pločevine, Jesenice, Titova 2, ☎ 81-279.
5. oktobra, Janko PERNE, vodja investicijskega razvoja, Jesenice, Titova 20, ☎ 81-904.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 29. 9.	Ahmed Telalović	Alojz Mesojedec
Torek — 30. 9.	Zdravko Smolej	Ivan Slamnik
Sreda — 1. 10.	Rajko Petraš	Klavdij Mlekuz
Četrtek — 2. 10.	Janez Dovžan	Alojz Lebar
Petek — 3. 10.	Bojan Finc	Anton Burja
Sobota — 4. 10.	Božidar Intihar	Martin Brumat
Nedelja — 5. 10.	Marjan Trontelj	Rado Legat

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 29. septembra do 4. oktobra bodo delale naslednje obratne ambulante:

DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.

V soboto, 4. oktobra, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.

ZOBNE AMBULANTA:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in II. zobna ambulanta — dr. stom. Alojz Smolej.

POPOLDNE: III. zobna ambulanta — mr. stom. Bela Gazafi.

Za Vatrostalno: od 15.30 do 16.30.

V soboto, 4. oktobra, samo dopoldne: III. zobna ambulanta — mr. stom. Bela Gazafi.

DEŽURNI V VATROSTALNI

28. in 29. septembra, Rifet JAŠAREVIČ, Jesenice, Kurirska 1a, ☎ doma 83-831, ☎ v službi 83-281.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv doma.

JUBILANTI 50 - LETNIKI

V oktobru bodo praznovali petdeset let svojega življenja naslednji sodelavci: Ahmed DŽENANOVIČ, Transport — 2. oktobra; Franc HROVAT, Livarna — 3. oktobra; Mirko NOVOSEL, Valjarna debele pločevine — 5. oktobra; Asima MULALIČ, Elektrode — 5. oktobra; Ana LIHTENEGGER, Družbena prehrana — 6. oktobra; Radiša GOLUBOVIČ, Valjarna bluming štekel — 10. oktobra; Jožef ČRTALIČ, Želblarna — 10. oktobra; Simon GOLOB, Žičarna — 11. oktobra; Drago DOKL, Jeklarna — 11. oktobra; Janko BLATNIK, Transport — 11. oktobra; Stane KELENC, Jeklarna — 19. oktobra; Drago STANIČ, Plavž — 20. oktobra; Martin ČEPON, Plavž — 21. oktobra; Ivan STANKO, Hladna valjarna Jesenice — 22. oktobra; Peter SMOLEJ, Strojne delavnice — 24. oktobra; Anton ZAPLOTNIK, Jeklovlek — 26. oktobra; Emerik BELJAN, Žičarna — 26. oktobra; Franc STRŽINAR, Želblarna — 27. oktobra; Jože JEKOVEC, Remontne delavnice — 29. oktobra; Marija SITAR, Elektrode — 29. oktobra.

Vsem iskreno čestitam!

Na podlagi 4. člena pravilnika o organiziranju izvajanja programa dejavnosti raziskovalne skupnosti občine Jesenice in sklepa samoupravnih organov skupščine raziskovalne skupnosti občine Jesenice

OBJAVLJAMO RAZPIS RAZISKOVALNIH NALOG ZA LETO 1987 S PODROČJA

energetskih virov,
surovinskih virov,
kmetijstva,
varstva okolja,
izboljšanja proizvodne organizacije in poslovanja,
družboslovja,
naravoslovja in medicine.

Sodelujejo lahko:

delavci v raziskovalnih organizacijah, ki so registrirane v razvidu raziskovalnih organizacij SRS,
delavci v drugih organizacijah združenega dela, ki opravljajo delo na področju raziskovalne dejavnosti, lahko pa tudi vsi delovni ljudje in občani ter delovni ljudje in občani, organizirani v družbenih organizacijah in društvih, ki s svojimi programi prispevajo k uresničevanju raziskovalne dejavnosti.

Prijava naj vsebuje:

naslov organizacije, ki predlaga svoje sodelovanje oziroma raziskovalno nalogo,
naslov raziskovalne naloge,
ime nosilca in izvajalcev raziskovalnega dela,
izhodišče, cilj in namen dela,
utemeljitev in uporabnost,
časovni potek in finančni predračun.

Prijave sprejemamo do 1. novembra 1986 na naslov: RAZISKOVALNA SKUPNOST JESENICE, Jesenice, Titova 65, p.p. 21.

Seje odborov za gospodarstvo

TOZD Jeklovlek

Odbor za gospodarstvo v TOZD Jeklovlek je na 11. seji, 7. avgusta potrdil plan za mesec avgust v višini 1940 ton (od tega naj bi 450 ton izvozili na Poljsko).

V zvezi s poslovanjem v prvem polletju je opozoril na vse več zastojev v proizvodnji in na zastajajoči strojni park. Sklenil je tudi, naj se za prihodnje leto planirajo mesečni remont ključnih strojev in da naj odbor za delovna razmerja objavi prosti dela in naloge orodnega ključav-

ničarja.

TVD Partizan Blejska Dobrava je odbor podaril 500 kilogramov odpadnega materiala. Krajevni skupnosti Bohinjska Bistrica, ki je prosila za 1500 kilogramov betonskega železa za popravilo mostu na cesti Bohinjska Bistrica-Ravne, pa je prošnjo zavrnil z utemeljitvijo, da materialno pomaga le družbenopolitičnim organizacijam in društvom.

Seznanil se je tudi z ukrepi za zmanjšanje zalog.

TOZD Elektrode

Odbor za gospodarstvo v TOZD Elektrode je na 15. seji, 7. avgusta potrdil operativni plan za mesec julij v višini 1600 ton in operativni plan za avgust v višini 1650 ton, s pripombo, da je treba v prihodnjem letu mesečne načrte še bolj približati dejanskim možnostim (odstotnost zaradi dopustov) in da je treba remont oploščevalne linije 1 opraviti še v avgustu.

Poslovno poročilo za prvo polletje je potrdil s pripombo, da je treba čimprej urediti nagajevanje. S tem je mislil na povečanje kategorij in ostalih kriterijev za izračun osebnega dohodka na nivo, ki bo pozitivno stimuliral in vplival na čimboljše delo in storilnost delavcev v TOZD Elektrode.

Seznanil se je tudi z analizo nadurnega dela. V juniju je bilo v TOZD opravljenih 1262, v juliju pa 789 ur nadurnega dela, medtem ko naj bi v avgustu opravili (po planu) 780 nadur.

Skupna proizvodnja v juniju je znašala 1899 ton, kar pomeni, da so operativni plan presegli za 4,9 odstotke (v juliju pa 1660 ton, oziroma za 3,8 odstotka več kot so načrtovali). Težave jim je v juniju povzročalo občasno ustavljanje oploščevalnih linij zaradi pomanjkanja narezane žice, slabe kvalitete narezane žice na Curto linijah in povečana odstotnost delavcev. Težave so bile tudi v rezalnici, kjer je primanjkovalo valjane EO žice, več pa je bilo tudi zastojev na Curto linijah. Tudi v juliju so se soočili z veliko odstotnostjo delavcev, več pa je bilo tudi zastojev oploščevalnih linij zaradi okvar na črpalki EP 10 in sušilnih pečeh.

V juliju so obnovili avtomatsko do-

zirno napravo za tehtanje elektrodnih mas. Hkrati so uredili za avtomatsko delo tudi dozirno napravo za tehtanje mas pri aglomeriranih praških (delo sta opravila strokovnjaka iz Švice).

Zaradi povišanja cen vhodnih materialov, energije in transporta je bilo julija predlagano tudi linearno povečanje cen izdelkov za varjenje za 23,4 odstotka seveda s tem, da je v skladu z zakonodajo potrebno za odobritev počakati 120 dni.

Odbor se je seznanil tudi z informacijo o poizkusni proizvodnji aglopraskov in ugotovil, da proizvodnja poteka dobro. V septembru bodo strokovnjaki Oerlikona montirali še manjkajoči agregat za ohlajevanje praška na primerno temperaturo. Izdelani so že tudi načrti za dopolnilni sistem odpravevanja v tem oddelku. Sam sistem bo izdelala domača firma. Tako bodo glavna dela te investicije zaključena.

Ugotovil je, da se tudi delo rezalnice, posebej še na rezalnih strojih, izboljšuje. Se vedno pa ni rešen problem vlečno-rezalnih Curto linij. Dokler problem ni rešen v celoti, je potrebno, da po remontu ključavničar prisostvuje zagonu stroja toliko časa, dokler niso odpravljene vse pomanjkljivosti. O problematiki dela Curto linij so že potekali razgovori s predstavniki vzdrževanja, vendar pa se bo na nivoju Železarne treba dogovoriti še o sledečem: ali TOZD Elektrode nabavi več rezalnih strojev za razrez žice, TOZD Žičarna pa vleče žico za celotne potrebe TOZD Elektrode, ali pa gre TOZD Elektrode tudi v nabavo novih vlečnih linij. Odbor meni, da se je o tem treba odločiti čimprej, ker bo ta problem

prisoten tudi pri izdelavi fluxofil žic. Odbor je tudi ugotovil, da sta generalna remonta obeh Curto linij nujna, da ne bi po dopustih prišlo do večjih zastojev.

Odbor je bil informiran tudi o potrebi po ureditvi ceste od Kašte do vratarne obratne ambulante. Nujno je treba urediti kanalizacijo, saj ob deževnih obdobjih zastaja voda tudi v višini pol metra in le počasi odteka. Včasih odteka tudi na glavno cesto. Vzrok neurejene kanalizacije je po oceni odbora verjetno tudi v pogrezanju terena. Tudi na proizvodnih stavbah se pojavljajo razpoke. Prizadete so tudi Elektrodalnica in Vatrostalna. Na tej poti se odvija glavni dovod surovin in žice za TOZD Elektrode, vendar pa TOZD Elektrode nima potrebnih sredstev za ureditev kanalizacije. Zato odbor meni, da naj se z zadevo seznanijo odbor za gospodarstvo na ravni Železarne in odbori sredstva iz združenih sredstev.

Desetim delavcem je odbor odobril odkup plastičnih sodov od embalaže, KO ZB NOV Javornik-Koroška Bela, Gasilskemu društvu Zasip in TVD Partizan Blejska Dobrava pa je podaril po štiri kilograme elektrod Jadran (kot pomoč pri organizaciji tombol oziroma srečelovov).

TOZD Žebljarna

Odbor za gospodarstvo v TOZD Žebljarna se je na izredni seji, 4. avgusta, seznanil z odgovorom SEO v zvezi s stimulacijo za rast produktivnosti in izvoza. Odbor je s predlagano lestvico za izvoz soglašal, s pripombo, da se le-ta obračuna od 1. januarja 1986 dalje. Sprejel pa je tudi sledeči sklep: »Odbor za gospodarstvo se vedno ne odstopa od svojih prvotnih sklepov 15. redne seje odbora za gospodarstvo, 2. julija 1986. Zato ponovno zahteva, da se rešitve glede stimulacije iz storilnosti celotne TOZD posredujejo do konca meseca.«

Na 17. seji, dne 20. avgusta, pa je ugotovil, da se vsi sklepi prejšnje seje izvajajo oziroma so izvedeni.

Potrdil je tudi plan za september v višini 660 ton (od tega 41 ton navojnikov). Večino žebeljev, se pravi 650 ton (od tega 33 ton navojnikov) bodo izvozili. Odbor je na tej seji tudi ocenil, da je potrebno s poizkusnega obratovanja navojnikov preiti na redno obratovanje ter pripraviti nor-

me učinkov, ki bi omogočile stimuliranje delavcev na strojih za navojnike.

V zvezi z osebnimi dohodki, izplačanimi za julij, je odbor ugotovil, da je poprečje v Železarni znašalo 123.433 din, v žebljarni pa 95.101 din, torej kar 28.000 din manj. Stimulacije za storilnost je bilo 3 odstotke, za izvoz pa 5 odstotkov. Zato je sprejel sledeči sklep: »Na osnovi informacije vodje TOZD o OD v ŽJ in primerjave OD v TOZD Žebljarna, odbor za gospodarstvo smatra, da je glede na izvrševanje družbenega plana v TO Žebljarna, stimulacija za dosežke neopravičeno nizka, kar je bilo rečeno že v predhodnih sklepih sej, prav tako pa tudi na sestankih DPO TO. Delavci TOZD so za svoje delo premalo in preslabo plačani v primerjavi z drugimi TOZD. Zato odbor zahteva, da se vprašanje reši TAKOJ!«

Lovski družini Nomen-Gorjuše, Lovski družini Jesenice, Zvezi tabornikov — Odred jeklarjev Jesenice in TVD Partizan Gorje je podaril po 25 kilogramov nesortiranih žebeljev. Ugodno je rešil tudi prošnjo občana J., ki je želel najeti viličarja na naftni pogon, medtem ko je v zvezi s prošnjo občana Č., ki je želel najeti žebljarski stroj, sprejel sledeči sklep: »Tov. Č. (navedba priimka, op. B. L.) se odobri najem žebljarskega stroja, ko bo le-ta usposobljen za obratovanje (četrti stroj). Še pred njim pa se reši prošnja ALC, katerega sta bila odobrena dva žebljarska stroja (na prejšnji seji).« Sklenil je

tudi, da je treba za stroje, ki so v inventurnem spisku in ki imajo zavedeno vrednost za izračun amortizacije, potrebno določiti najemino za pokrivanje oziroma za obračunavanje amortizacije. Ta sklep velja za vse stroje, ki so na OS in ki se posojajo izven Železarne.

Odbor za gospodarstvo TOZD Žebljarna je na 18. seji 16. septembra potrdil plan za oktober v višini 720 ton. Družbeni plan je sicer enak operativnemu, vendar pa je prišlo do notranje prerazdelitve v korist izvoza. Tako bodo po operativnem planu izvozili kar 700 ton žebeljev, medtem ko naj bi jih po družbenem 650 ton. Za domače tržišče bo tako namenjenih namesto 70 ton le 20 ton žebeljev.

V zvezi z izvajanjem sklepov prejšnje seje je odbor menil, da pri strojih za valjanje žebeljev delajo premalo intenzivno. Delavci premalo kontrolirajo obratovanje strojev, zato naredijo tudi manj žebeljev. Organizatorji dela (delovodja in asistent) je zadalžil, da ustrezno ukrepajo. Potrdil je predlog, da se glede popravila žebljarskih strojev sklene dogovor za pogodbeno delo.

Gasilskemu društvu mesto Jesenice je podaril 75 kilogramov žebeljev različnih dimenzij, za Kravji bal v Žirovnici 25 kilogramov nesortiranih žebeljev, občanu Kobentarju, ki mu je pogorelo gospodarsko poslopje, pa 85 kilogramov žebeljev večjih dimenzij.

TOZD Vzdrževanje

Odbor za gospodarstvo TOZD Vzdrževanje je imel na 9. seji 6. avgusta pripombo v zvezi s poslovanjem v prvem polletju:

»Odbor je poročilo sprejel s pripombo, da se ne strinja z obrazložitvijo, ki je navedena v poročilu delovne organizacije, in sicer, da so vzroki za nedoseganje načrtovane proizvodnje precejšnje število remontov in mehanskih okvar, ker normativa zastoj bistveno ne presegamo, iz-

pad proizvodnje zaradi remontov, ki so v letnem planu, pa je že vnaprej planiran.«

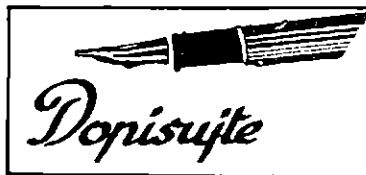
Soglašal je s pristopom k sporazumu o dolgoročnem sodelovanju na področju delovanja Društva vzdrževalcev Slovenije, seznanil pa se je tudi s predlogom dopolnitve Pravilnika o nadomestilu stroškov za službena potovanja in o drugih nadomestilih, ki bremenijo materialne stroške.

DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje

Odbor za gospodarstvo delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje je na 6. seji 19. septembra obravnaval problematiko organizirane prehrane za naše delavce pri gradnjah jeklarne. Sklenil je: »Odbor je bil seznanjen z režimom organizirane prehrane na gradbišču nove Jeklarne in pristaja na pokrivanje razlike v ceni obroka, če bo RUDIS kot organizator in upravitelj kantine na gradbišču povečal ceno obroka organizirane pre-

hrane nad vsoto, s katero TOZD Družbena prehrana bremeni našo delovno skupnost.«

CPSI — BL

PREGLED SESTANKOV SDS

(Iz programa samoupravnih aktivnosti za avgust)

IZ DELOVNE SKUPNOSTI ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE smo prejeli zapisnike SDS kadrovskega sektorja, oddelka za zdravstveno in socialno varstvo, oddelka splošne administracije — čistilke, CPSI in PGRČ.

SDS kadrovskega sektorja je na sestanku petega avgusta izrazila svoje nezadovoljstvo v zvezi z odgovori na vprašanja, ki jih je postavila na sestanku šestega maja. Takole pravijo: »Podarjeno je bilo, da z dosedanjimi odgovori o nabavljanju in uporabi osebnih avtomobilov nismo zadovoljni. Zato hočemo dobiti pisni odgovor o tem, kdo odloča, da se nabavi nov avto, kateri samoupravni organi to potrdijo in kako se izvaja kontrola uporabe. Odgovor vodje splošnega sektorja ni bil zadovoljiv. In dalje: »Menimo, da se vedno ni pravega odgovora o rešitvi zobozdravstvene problematike, kljub razpravam na skupščini in objavi o izboljšanju v Železarni. Potrebno je pripraviti tak program ukrepov za izboljšanje, da bo uresničljiv in da se bo dal kontrolirati.« Za polletno poslovno poročilo pravijo, da »ni izdelano tako kot bi bilo treba, ker se podatki o bolezenski odstotnosti z oddelka socialnozdravstvene službe in oddelka za socialno varstvo in zavarovanje preveč razlikujejo. Oddelki bi morali te podatke urediti. Druga pripomba je, da poročilo podarja samo dela posameznih oddelkov in ne celotnega sektorja, čeprav se je ob prvem polletju zaključila ena najpomembnejših nalog (Revizija beneficirane delovne dobe). Ta naloga v poročilu ni nikjer posebej poudarjena (samo pri dveh oddelkih). Poročilo naj bi bilo napisano bolj razumljivo. Glede na poslovne rezultate in kazalce, ki niso najbolj vzpodbudni, predlagajo, naj vodstvo hitreje ukrepa. »Taka gibanja kažejo«, pravijo, »da ne odločamo pravilno in da lahko pridemo celo med izgubaše. Problem pomanjkanja delavcev bi po njihovem mnenju reševali tako, da bi zagotovili večjo prisotnost na delu in upoštevali ukrepe, ki jih je njihov sektor že predlagal.«

SDS oddelka za zdravstveno in socialno varstvo je obirno razpravljala o veliki fluktuaciji socialnih delavcev, ki delajo na njihovem oddelku. Menila je, da bi bilo potrebno proučiti, zakaj je v zadnjih desetih letih prihajalo do takšne fluktuacije socialnih delavcev.

SDS CPSI je ponovno zahtevala odgovor na vprašanje s 23. maja, da komisija, ki vodi oziroma nadzira dela na domu na Mežakli, poda pisno poročilo o stanju investicije. V zvezi s poslovanjem v prvem polletju je od računovodskega sektorja zahteval, naj poleg primerjave z rezultati v preteklem letu v tabelo »kazalniki uspešnosti poslovanja« vključi tudi podatke o uresničevanju plana in vzroke za nedoseganje letnega plana. V poročilo bi bilo treba vključiti tudi primerjavo z rezultati gospodarjenja v drugih delovnih organizacijah v okviru SOZD Slovenske Železarne. V prvem poglavju (poslovni rezultati) po-

greša podatke, kako smo poviševali cene v prvem polletju (podatki so šele v poročilu komercialnega sektorja, kar kaže na njihovo razdrobljenost). Predlagala je tudi, da v uvodni komentar v poročilu finančnoraznoslovski sektor vključi tudi grafično ponazoritev osnovnih kazalcev uspešnosti poslovanja. SDS je obravnavala tudi informacijo o poteku javne razprave o osnutkih samoupravnih splošnih aktov v zvezi z novo organiziranostjo in ugotovila, da »obstaja argoanten odnos v uvodu do pripomb iz javne razprave«. Predlagala je, da se tretje poglavje starega statuta vnese in uredi tudi v novem statutu in da se v poglavju o samoupravnem planiranju doda tudi napolitni člen, kje bo opredeljena vsebina temeljev planov. SDS je sklenila, da bodo na naslednjem zboru delavcev razpravljali tudi o dotrajanosti opreme, omejitvi pri nabavi strokovne literature in udeležbo na seminarjih (izobraževanje).

SDS PGRČ opozarja, da je edina enota, ki je sočasno tudi teritorialna enota in nima rešeno vprašanje beneficirane delovne dobe. V zvezi s poslovnimi poročili pa omenja, da so v njihovi enoti stroški višji od planiranih zaradi »določenih potreb oziroma okvar na vozilih«. Izdelek v zvezi z uniformami pa bo poravnal do konca leta (v celoti je namreč bremenil prvo polletje).

IZ DELOVNE SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR IN NOVOGRADNJE smo prejeli zapisnike SDS oddelka za ekonomske analize in planiranje, organizacija dela in oddelka za zaščito industrijske lastnine, oddelka za nagajevanje, ERC, energetskega gospodarstva, raziskovalni oddelki, kontrola kvalitete, mehanska delavnica OTK, mehanska preskuševalnica OTK, glavni laboratorij, spektrometrični oddelki, tehnološki laboratorij, kemijski laboratorij HVB, OID, operativna novogradnja in oddelki za operativno planiranje.

SDS oddelka za nagajevanje je v zvezi s poslovanjem v prvem polletju opozoril, da so reklamacije domačih kupcev v porastu. Po njihovem mnenju v skrbi za tujega odjemalca pozabljamo na domače odjemalce. »To nam narekuje«, pravijo, »da moramo v sistemu nagajevanja nagajevati zlasti kvaliteto, ne glede na kupca.« Opozarjajo tudi, da so materialni stroški relativno malo porasli in da zato doseženo poslovno uspešnost kaže pripisati prav temu. »Ni pa jasno«, dodajajo, »v kateri fazi cenovnega nihanja se trenutno nahajamo.« Ali lahko pričakujemo, se vprašujejo, »še nadaljno pomoč? počasnih?« materialnih stroškov ki relativno ugodnemu poslovnemu rezultatu? Menijo, da bi velika odstopanja kazala obrazložiti vsaj z gibanji za nekaj let nazaj, »sicer so zaključki lahko povsem napačni«. Da bi z ukrepi hitreje priskočili k odpravljanju pomanjkljivosti v našem poslovanju, bi morali biti poslovno poročilo bolj kritično. Na koncu pa ocenjujejo, da so krivci za slabe točke poslovanja zunaj naše delovne organizacije, saj smo za boljše strukturo proizvodnje poskrbeli in jo izdelali sami.

Tudi SDS ERC je imela več pripomb v zvezi s poslovanjem v prvem polletju. Skupina opozarja, da odstotek porasta obveznosti iz dohodka (davki) presega vse resolucijske višine in s tem dodatno obremenjuje dohodek in slabša poslovne rezultate (v nasprotju z obljubami o razbremenitvi gospodarstva). Po njihovi oceni v poslovnem poročilu ni zadovoljivo obravnavana problematika nagajevanja (posebej opozarjajo, da osebni dohodki v ERC zastajajo za osebnimi dohodki v Železarni). Dobiti želijo tudi pojasnilo v zvezi z nagajevanjem dela na pro-

jektih nalogah. Vodstvo ERC je SDS zadolžila, da poskrbi, da se v bodoče kvartalno obravnava tudi uspešnost dela na njihovem oddelku.

SDS energetskega gospodarstva opozarja, da v poslovnem poročilu fizični kazalci močno odstopajo od napovedi, medtem ko so finančni kazalci dokaj ugodni, »zlasti če upoštevamo fizični in kvaliteten obseg proizvodnje«. »Iz primerjave sledi«, pravijo, »da je finančni rezultat dosežen na račun povečanja cen in v manjši meri zaradi spremembe strukture proizvodnje.« Ta ugotovitev jih skrbi, zato bi bilo po njihovem mnenju potrebno poiskati razloge za tako stanje in ga popraviti.

SDS kontrola kvalitete ugotavlja, da bo izgradnja strojnih delavnic zajela tudi prostore kontrole kvalitete na Javorniku. Zato žele dobiti pojasnilo, kje bodo novi prostori za potrebe kontrole kvalitete za TOZD Profilarna in Vratni podboji ter za adjustažo štelke na Javorniku.

Tudi SDS mehanska delavnica opozarja na prostorske probleme in s tem v zvezi na nemogoče delovne pogoje. Rešitev vidijo v nadzidavi vratarne pri glavnem vhodu. Od vodstva OTK in TKR zahtevajo, da stori vse potrebno za rešitev tega problema.

SDS kemijski laboratorij HVB je šestega avgusta opozorila, da njihov laboratorij zaradi daljše odsotnosti čistilke več kot teden dni ni bil očiščen. Ob tem se SDS sprašuje, zakaj pri tako veliki odsotnosti čistilk ni poskrbljeno za nadomestjanje s plačanimi nadurami. Čistilke se s tako rešitvijo — tako sodi po razgovorih z njimi — strinjajo.

SDS OID v zvezi z urejanjem arhivskih prostorov za njihovo službo ugotavlja, da delo kasni iz dveh razlogov: ker čakajo na monterje PRIMATA in ker je del urejanja prostorov vezan na reorganizacijo Železarne. Govorili so tudi o zastojanju osebnih dohodkov voznikov viličarjev, ki delajo v materialni skladišni službi, v primerjavi z vozniki viličarjev v TOZD (na primer voznik viličarja v TOZD Strojne delavnice). Ob tem opozarjajo, da povečan obseg del ob izgradnji nove jeklarne zahteva tudi delo v nadurah. Zastajanje osebnih dohodkov je konstantno in še posebej občutno od letošnjega prvega januarja. SDS je zato dala pobudo delavskemu svetu v njihovi delovni skupnosti, da skupaj s strokovnimi službami in vodstvom novogradnje ta problem (izenačenje z ostalimi vozniki viličarjev, povečan obseg dela, kritično prevrednotenje del) reši.

SDS oddelka za operativno planiranje ni zadovoljen z obrazložitvijo v polletnem poslovnem poročilu, zakaj je Železarne 3,5 odstotka pod planom (obrazložitev ocenjuje kot slabo). Člani SDS so se seznanili, za katera dela in naloge je bil poslan predlog za ovrednotenje komisiji za vrednotenje del in nalog (glede na sklepe majske seje delavskega sveta in dopisa SEO). Člani SDS zahtevajo, »z ozirom na že znano problematiko nagajevanja na pripravi dela«, prevrednotenje vseh delovnih mest, posebno še zaradi tega, da ne bi prišlo do porušitve ravnotežja vrednotenja v centralni pripravi dela in v temeljnih org. (z ozirom na informacijo, da je večina TOZD predlagala za podobne naloge višje grupe).

Prihodnjič bomo pričeli z objavo povzetkov sestankov SDS iz septembrskega programa samoupravnih aktivnosti.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

Še o praznovanju krajevnega praznika

Krajevna skupnost Edi Giorgioni Javornik - Koroška Bela že vrsto let praznuje svoj krajevni praznik 4. september, ko so ustrelili pet talcev.

Sporod praznovanja je zelo pester in domiseln, poudarek pa je na domači ustvarjalnosti.

Letošnje praznovanje je dalo poudarek kulturni in telesnokulturni dejavnosti. Tretjega septembra je bila razstava slikarskih del slikarjev, ki živijo in delajo v tej krajevni skupnosti. Razstava je bila v prostorih razstavnega paviljona Viktorja Gregorčiča v delavskem domu Julke in Albina Pibernik. Viktor Gregorčič je tudi prvi izdelal skico ustrelnih talcev. Svoja dela so predstavili naslednji ljubitelji svinčnika, čopiča in barv: Janko Korošec, Franc Berce, Branko Čušin, Rudi Arh, France Kreuzar, Marjan Židanek in Valentin Markež.

Pri otvoritvi razstave je sodeloval MPZ Vintgar z Blejske Dobrave. Obisk razstave je bil zadovoljiv.

Na dan praznika, 4. septembra, je bila v parku talcev spominska svečana. Ker veliko novih stanovalev Koroške Bele ne pozna dogodkov iz NOB, je znan političen delavec in borec Franc Treven pojasnil dogodek iz septembra 1941. V programu so sodelovali še recitatorska skupina učencev osnovne šole Karavanski kurirji ter ženski pevski zbor DU Javornik Koroška Bela.

Istega dne je bila tudi slavnostna seja zbora delegatov krajevnega skupnosti. Sonja Anderle, predsednica krajevnih konferenc SZDL, je spregovorila o delu v preteklem letu ter nakazala nekaj nalog, ki jih je še treba izpolniti.

Na seji so bila podeljena tudi bronasta odličja SZDL; prejeli so jih:

- Cilka in Gabrijel Peternelj: zakonca Peternelj sta prejela bronasto odličje za dolgoletno delo na področju folklorne in društvene upokojevanja Javornik - Koroška Bela in v osnovni šoli Karavanskih kurirjev ter pionirjev.

- Anton Golja za dolgoletno delo na področju telesne kulture, predvsem v TVD Partizan Javornik - Koroška Bela;

- Matjaž Kalan za dolgoletno delo v lovski in planinski organizaciji. Matjaž se je še posebno izkazal pri organiziranju lovske razstave, ki je bila letos na Javorniku;

- Oto Pirc za dolgoletno delo na področju planinstva, predvsem pri delu s postojankami, ki jih upravlja Planinsko društvo Javornik - Koroška Bela;

- Stane Vidmar za dolgoletno delo na področju krajevnega samouprave.

Pri letošnjem podeljevanju bronastih odličij so jih precej prejeli tudi prosvetni delavci, predvsem za njihovo dolgoletno delo v različnih interesnih kroških na šoli ter za sodelovanje izven šole. Prejeli so jih: Vojko Otovič, Maja Mišič in Marija Klinar.

Na slavnostni seji so bile podeljene tudi plakete 4. septembra 1941, katere so dobili:

- Doroteja Smolej za poseben trud pri izgradnji šolskih prostorov osnovne šole Karavanskih kurirjev ter za vsestransko sodelovanje z organi krajevnih skupnosti ter družbenopolitičnimi organizacijami;

- Boris Smolej za dolgoletno aktivno delovanje v delegatskem sistemu ter v krajevni samoupravi.

TOZD Valjarna bluming štel za sodelovanje s krajevno skupnostjo.

Tehnični biro Jesenice za dvajsetletno delovanje in razumevanje problemov krajevnih skupnosti;

Telesnovzgojno društvo Partizan Javornik - Koroška Bela za osemdesetletno delovanje na področju telesne kulture, predvsem za delo z mladimi ter za aktivno vključevanje v

organizacijo raznih proslav in prireditve;

Krajevni odbor Rdečega križa Javornik - Koroška Bela za aktivno udeleževanje pri humanitarnih akcijah na našem področju.

Na slavnostni seji je bil navzoč tudi Vencelj Perko, naš zaslužni krajan, ki v tem mesecu praznuje 80. letnico življenja. Iz pozornosti in priznanja smo mu podelili šopek in umetniško sliko.

Slavnostni govornik v Parku talcev je bil France Treven (foto: K. Tušar)

Pevski zbor Vintgar z Blejske Dobrave je zapel na otvoritvi slikarske razstave (foto: K. Tušar)

GLASBENA MLADINA JESENICE

vabi vse mlajše in starejše prijatelje dobre glasbe med svoje animatorje in aktiviste. Za koristen uvod se, če vas seveda zanima, udeležite SEMINARJA ZA ANIMATORJE Glasbene mladine, ki bo v petek, 3. oktobra, ob 15. uri v OS Tone Čufar na Jesenicah. Predavatelji bodo govorili o:

- kulturi v jeseniški občini,
- organizacijskih programskih značilnostih Glasbene mladine,
- oblikah in metodah dela v Glasbeni mladini,
- pripravi in izvedbi prireditve,

Prijave pošljite na naslov: Glasbena mladina Jesenice, Titova 65, 64270 Jesenice (za seminar), ali pa pokličite 81 - 976 najkasneje do 30. septembra.

Z veseljem vas bomo sprejeli. Nasvidenje prvi petek v oktobru!

IO OO Sindikata TOZD Energetika Železarna Jesenice obvešča vse sodelavce in upokojece, da organizira v petek, 3. oktobra, ob 10. uri na Poljanah pri DPM

PIKNIK

Vabljeni so tudi svoji. Piknik bo v primeru slabega vremena naslednji petek, 10. oktobra. Prijave sprejemajo do torka, 30. septembra, personalne po dejavnostih, in sicer:

za EE ☎ 20-57
za TE ☎ 32-57
za PIV ☎ 20-54

Praznik mladih gasilcev v Javorniškem rovtu

V nedeljo, 7. septembra, so v Javorniškem rovtu pripravili prisrčno slovesnost ob prevzemu gasilske črpalke, s čimer so zadostili osnovnim pogojem, da lahko ustanovijo samostojno gasilsko društvo. Poleg krajanov so se slovesnosti ob prevzemu črpalke udeležili predstavniki občinske gasilske zveze Jesenice, SIS za varstvo pred požarom ter gasilci sosednjih društev.

Kulturni program so pripravili člani mladinskega aktivna Javorniški rovt, ki tudi sicer aktivno sodelujejo v gasilski desetini.

V pozdravnih govorih je bilo večkrat poudarjeno, da so mladi v Javorniškem rovtu v zelo kratkem času opravili izredno pomembno delo, saj jim je uspelo zgraditi dom gasilcev, dobili so gasilsko vozilo in tokrat še gasilsko črpalke. S tem je postala varnost pred požari v Javorniškem rovtu boljša. Da je pripravljeno proti požarom na tem območju

zelo dobra, pa so v soboto, 6. septembra, pokazali tudi na sektorski gasilski vaji, kjer je sodelovalo šest gasilskih društev z motornimi črpalkami. Sektorska vaja je bila zelo uspešna, saj so gasilci v zelo kratkem času »pogasil«^o novo gospodarsko poslopje pri Lenčku v Javorniškem rovtu.

Gasilci v Javorniškem rovtu bodo ob tako veliki požrtvovalnosti dosegli še več uspehov, pri čemer pa naj bi jim poleg matičnega društva Koroške Bele pomagali tudi SIS za varstvo pred požarom, občinska gasil-

ska zveza ter krajevna skupnost. Gasilci v Javorniškem rovtu pričakujejo vsestransko pomoč in podporo tudi pri krajanah, ki se že doslej sodelovali pri ustanavljanju gasilske desetine in pri graditvi delih, ko so ob vsestranski pomoči gradili nov gasilski dom.

Gasilce v Javorniškem rovtu čaka nove naloge. Omenimo naj precej obsežne priprave, ki bodo potrebne za ustanovitev samostojnega društva, sicer pa bo treba tudi v prihodnje izpopolnjevati strokovno znanje in usposobljenost, poleg tega pa bodo potrebni precejšnji napor, da bodo ob morebitnih požarih ali naravnih nesrečah dovolj učinkoviti.

Edo Žagar

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

KEMIČNO IN BIOLOŠKO OROŽJE

Znan je primer atentata na bolgarskega disidenta in poročevalca BBC v Londonu Georgija Markova, ki so ga septembra 1978 ubili s kroglico, ki ni bila večja od buckine glave, vsebovala pa je hud toksin ricin. Kroglica premera 1,52 mm iz 90 odstotne platine in 10 odstotnega iridija je vsebovala dve mikroskopski votlinici, v katerih je bil omenjeni strup, proti žrtvi pa so jo lahko izstrelili iz zračne puške, oziroma naprave, ki je delovala kot takšna puška (npr. dežnik). Pred tem so v Parizu na podoben način napadli Vladimirja Kostova, tudi bolgarskega državljana. Atentat ni uspel, ker kroglica ni zadela pravega mesta na telesu žrtve.

Ricin izvira iz rastline, ki daje ricinusovo olje. Je eden izmed najhujših strupov, 25000 - krat bolj toksičen od strihnina; smrtna doza za povprečnega odraslega človeka je 1,5 mikrograma. Dolgo niso vedeli, kako deluje, končno pa je znanstvenikom uspelo odkriti, da preprečuje sintezo proteinov v celicah. Vendar vsa vprašanja v zvezi z njegovim delovanjem še vedno niso znana, raziskave potekajo naprej na Inštitutu za proučevanje rakavih obolenj v Oslu.

Ricin je sestavljen iz dveh glikoproteinskih vezi, ki se pri napadu na celico delita na dve peptidni verigi — na verigo A ali efektor in B ali haptometer. Obe vdreta v celico in vneseta toksično sestavino v njeno citoplazmo. Simptomi se kažejo v naglem porastu belih krvničk, smrt pa nastopi zaradi toksemije. Ta snov je bila v ameriških strokovnih krogih dalj časa kandidat za kemično in biološko orožje. Imenovali so jo WA — agens za toksikološko vojno — in ameriški kemični giganti jo je začel izdelovati v večjih količinah z namenom, da bi jo vgrajeval v municijo. Toda pokazalo se je, da začne razpadati pri temperaturah nad 60 °C in da se njena toksičnost naglo zmanjšuje. Zato so jo prenehali uporabljati, razen v posameznih, bolj ali manj laboratorijskih primerkih.

Po letu 1940 se je pojavila druga snov, ki je zbudila pozornost vojaških strokovnjakov. Šlo je za bakterijo Clostridium botulinum s kodirnim nazivom X. Botulizem znano kot primer hude zastrupitve s hrano naj bi vpeljali v vojaške kroge. Z njim so se ukvarjali še zlasti v Britaniji, ZDA in Kanadi. Vendar se je kmalu izkazalo, da botulinski toksin A, najhujša organska substanca na svetu, ni primeren za uporabo v vojaških operacijah, ker jo kisik naglo razkroji. Botulinski toksin A je v najčistejši obliki kar 660 - krat učinkovitejši od ricina in 16 milijonov - krat močnejši od strihnina, kar so dokazali s poskusi na laboratorijskih živalih. Teoretični računi, ki temeljijo na nekaterih predpostavkah, so pokazali, da bi bilo kakšnih 35 g te snovi dovolj, da uniči vse ljudi na zemlji. Ne smemo seveda pozabiti, da je smrtnost radioaktivnih snovi, ki emitirajo delce alfa, še večja. Pri tem naj omenimo radij, polonij, plutonij.

Tretja pomembnejša toksična snov, ki so jo razvili v približno istem času, je TZ ali saksitoksin. V tem primeru gre za nevrotoksin brez proteinov in TZ so v začetku pridobivali iz nekaterih školk, ki živijo ob obalah Kalifornije in Aljaske. Pravi izvor te snovi pa je plankton Gonaulax catanella. Razvili so posebno tehnologijo pridobivanja tega toksina, ki vključuje mletje nekaterih organskih sestavin živali, celit - 545, etanol in solno kislino, podrobnosti pa so seveda zavite v nedostopno profesionalno tajnost. Kasneje je E.J. Schantz celo uspelo sintetizirati snov TZ, ki je sicer manj toksična od ricina ali botulina in je po svoji učinkovitosti podobna živčnim bojnim strupom, njene »prednosti«^o pa so naglo delovanje in stabilnost v naravnem okolju. Naslednja pomembna kategorija toksinov organskega izvora, ki so jih nameravali uporabljati v vojaških operacijah ali pa tudi v subverzivnih dejavnostih, je snov PG (enterotoksin Stafilokokov B), ki jo pridobivajo iz bakterije Staphylococcus aureus, v naši prehrabi praktično ni dokaj znane povzročiteljice zastrupitev s hrano. V ameriški armadi so odkrili, da snov PG bolj ali manj onesposablja nasprotnike, seveda pa so možni tudi hudi primeri, ki povzročijo pnevmonijo in oslabitve dihal z najhujšimi posledicami.

SLAVKO TARMAN

NARAVOSLOVCI IN KIRURGI SKOZI STOLETJA

Luč je posvetila iz teme tistih dni. Danes odkritje narkoze v letu 1846 ne predstavlja trenutnega izbruha, temveč končni izdelek skoraj petdesetletnih raziskav.

Kot nam je znano, se je že v letu 1810 angleški kemik Humphry Davy sam rešil bolečin bolnega zoba. Vdihaval je plin dušikov oksid ali smejalni plin. Davy je celo objavil poročilo, v katerem je zapisal: »Dušikov oksidul ob znatnejši inhalaciji omogoča odpravo fizičnih bolečin. Veljalo bi ga koristno uporabiti pri kirurških posegih posebej tam, kjer je pričakovati večjo izgubo krvi.« Odkritje je šlo v pozabo.

Šestnajstega oktobra je dr. Warren ob asistenci anestazista dr. Mortona prvič operiral pacienta v etrovi omami. Anestazist dr. Morton je pacienta uspešno oamnil s inhalacijo etrovih par. Premagana je bila bolečina, najhujša ovira, ki je utesnjevala obseg kirurške dejavnosti cela tisočletja do tega dne. Vrata

klinik so se temu odkritju na široko odpirala. Širilo se je v medicinske centre London, Pariz in Rim. Val navdušenja je zajel Evropo.

POTA DO NEKRVAVE IN NEBOLEČE ODSTRANITVE KAMNOV V MEHURJU

Indijska hindujska kirurgija in njeni zdravniki — urologi so bili prvi, ki so izvajali operacije odstranitve kamna v mehurju. Po zapisu iz leta 1854 je bila operacija še razmeroma vprašljiva. Toda v Indiji so tedaj nekateri hindujski zdravniki že resno posegali na to področje.

Ljudski zdravnik hindujske Mukerdži je konec leta 1854 operiral mladega fanta s kamnom v mehurju. V tistem času so ljudje vseh delov sveta okužali to bolezen v zgodnji življenjski dobi. Po ohranjenem zapisu iz tistega časa je operacija potekala takole: »Mukerdži je operiral mladeniča brez omame. Hindujski zdravniki niso bili pristaši omame. Mlade-

nič se je napejal v pesteh na pol golih pomagacev, ki so z železnim prijemom tiščali njegove roke in ramena navzdol. Mladenčeve upognjene noge pa so vleкли široko narazen. Ljudski zdravnik je potegnil naoljene prste ven, s katerimi je bil iz debelega črevesja pristikal kamen proti dnu mehurja. Globoko v presredku je tical Mukerdžijev nož, rdeč od kapljajoče krvi. S hitrim gibom ga je bil zaril med zadnjico in modnikom skozi presredek vse do mehurja. Ko je potegnil nož iz rane, je bilo slišati presunljiv dečekov krik. Segel je po dolgih, ozkih kleščah in jih porinil skozi rano ter stisnil. V dečkovem telesu je bilo slišati škripanje. Nato je Mukerdži potegnil klešče ven, ter pomolil vojim pomagacem rdečastorumen obarvan kamen. Kamen je bil dva centimetra širok in tri centimetre dolg. Mukerdži se ni zmenil za krvavečo rano, niti ni poskusil ustaviti krvi. Ni tamponiral delno zrezanega, delno pretrganega kanala rane. Niti ni obvezal rane. Pomignil je svojim pomagacem, ki so hitro stisnili dečku stegna skupaj ter z močno konoplino vrvo zvezali nogi skupaj. Tako obdelanega mladega pacienta so prepustili naravi. Če je črevesje ostalo nepoškodovano in ni nastala gnojna infekcija ali vdor urina, je pacient ozdravel v nekaj tednih. Polovica operiranih bolnikov zagotovo ozdravi. Kdor ima izbiro, naj umre, zaradi kamna v mehurju ali pa se uvrsti v drugo polovico ozdravljenih.« Tako torej zapis.

Opis operacije ustreza opisu, ki ga je zapisal vsestransko izobražen laik in izjemen praktik Rimljan Cornelius Celsus. Ta je v osmih medicinskih enciklopedijah zapustil vednost celotnega zdravilstva. Bil je rojen 30 let po našem štetju in je točno opisal izrez kamna ter je bil po več kot tisoč osemsto letih Mukerdžijev učitelj. Razlika v opisu obeh operacij je samo v tem, da so Celsusovi izrezovalci kamnov namesto klešč uporabljali grobe grabljice, da so odstranili kamen iz mehurja. Celsusovi izrezovalci so operirali predvsem otroke zaradi mehkih organov, odrasle pa so prepuščali naravi. Vnel se je mehur, nastopila je zastrupitev zaradi urina in raztrganine mehurja, kar je privedlo do smrti v hudih bolečinah.

SILA JE MATI IZNAJDLJIVOSTI

Danes je skoraj neverjetno, da so kamni v mehurju pri odraslih pomenili do konca 15. stoletja malo manj kot smrt v neznanskih mukah. Nihče ne bo izmeril trpljenja neštetih ljudi, ki jih je usoda obrodila na smrt. Zdravljenje kamnov v mehurju je do konca 15. stoletja teklo po Celsusovem načinu in to predvsem pri otrocih in le redkih odraslih.

Priprave na volitve skupščine krajevnih skupnosti

V tem času potekajo zelo pomembne politične aktivnosti krajevnih organizacij SZDL. V občini Jesenice se namreč zaključujejo zadnje kandidacijske, organizacijske in vsebinske priprave na volitve skupščin krajevnih skupnosti. Pred štiri leti smo se namreč v občini odločili, da bomo v vseh krajevnih skupnostih te volitve opravili v jesenskem roku.

Predsedstvo KK SZDL Dovje-Mojstrana se je odločilo, da bo takoj po zaključenih skupščinskih volitvah marca letos nadaljevalo aktivnosti v zvezi z evidentiranjem kandidatov za vse organe krajevnih samouprav in z izvolitvijo delegatov za skupščino krajevnih skupnosti, ki naj bi se konstituirala konec oktobra oziroma začetek novembra. Teh nalog so se lotili v osnovnih organizacijah, družbenopolitičnih organizacijah, društvenih organizacijah, društvih in delovnih organizacijah na področju krajevnih skupnosti zelo različno.

Situacijo v zvezi s tem je obravna-

valo predsedstvo KK SZDL Dovje-Mojstrana v začetku septembra ter zaradi ne najboljših rezultatov rok za delegiranje v skupščino krajevnih skupnosti podaljšalo do 1. oktobra 1986. Na poseben sestanek so bili klicani vsi tisti predstavniki društev, ki te naloge niso opravili in se dogovorili, da naloge čimprej izpolnijo. Predsedstvo je tak odnos ocenilo kot nesprijemljiv, saj kaže na to, da se v vseh okoljih žal ne zavedajo pomembnosti delovanja krajevnih samoupravnih organov, kjer brez usklajenega in odgovornega delovanja vseh socialističnih subjektivnih sil ni moč sestaviti »vlado krajevnih skupnosti«.

V začetku oktobra se bosta sestala predsedstvo in koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja na razširjeni seji, določila predlog možnih kandidatov za predsednika, podpredsednika in člane sveta krajevnih skupnosti in njegovih organov (komisij), naredila predlog za predsednika in podpredsednika skupščine (o čemer

bodo razpravljali zbori vaščanov na Belci, Radovni, Dovjem in Mojstrani v drugi polovici oktobra). Še pred zbori pa morajo vaški odbori SZDL pripraviti predlog možnih delegatov — kandidatov za člane skupščine krajevnih skupnosti, ki naj bi uresničevali in usklajevali želje, hotenja in stališča prebivalcev posameznih vasi v obdobju do leta 1990 kolikor traja mandat članom skupščine — največjega organa krajevnih samouprav.

Cilj vseh teh aktivnosti je, da na zborih vaščanov prebivalci z javnim glasovanjem potrdijo predloge sveta sveta krajevnih skupnosti in njegovih organov. Zaradi boljše obveščenosti bo pripravljena posebna informacija — gradivo, v katerem bodo najpomembnejši podatki o najaktualnejših zadevah v krajevni skupnosti ter o vseh možnih evidentiranih kandidatih za samoupravne organe krajevnih skupnosti.

MR

Priznanje občinske skupščine Valjevo krajevnih skupnosti

Ob letošnjem praznovanju občinskega praznika, 15. septembra v Valjevu in 13. septembra, praznika krajevnih skupnosti Stave je Skupščina občine Valjevo podelila krajevnim skupnostim Dovje - Mojstrana »Bronasto plaketo občine Valjevo« kot priznanje za razvoj občine celote, priznanje za dolgoletno sodelovanje ter utrjevanje bratstva in enotnosti obeh krajevnih skupnosti.

Verjetno ni prebivalca občine Jesenice, ki ne bi vedel, da je občina Jesenice pobratena z občino Valjevo. Pobratenje je vezano na čas med NOB, ko so prvi jeseniški izgnanci prav v tem mestu dobili streho nad glavo, predvsem pa prijazno besedo novega doma. To pobratenje je dolga leta več kot prijateljstvo. O tem je bilo mnogo napisanega in še več izrečenega, še posebej takrat, ko odhaja vlak bratstva in enotnosti v Srbijo ali iz Srbije v Slovenijo.

Ob takšnem potovanju naših občanov v Valjevo leta 1978 se je porodila misel, da pobratenje izpeljeta tudi dve krajevni skupnosti. Dokument je bil podpisan 16. decembra 1978 v Mojstrani, kar je začetek sodelovanja krajevnih skupnosti Stave in Dovje - Mojstrana, njunih skupščinskih delegacij, delegacij osnovnih

šol in delovnih organizacij.

V tem času so se spletla prijateljstva med mladino, zlasti med učenci in učitelji osnovne šole 16. december iz Mojstrane in osnovne šole iz Stav, med amaterskimi kulturnimi delavci in vodstvi delovnih organizacij. Srečanja predstavnikov obeh krajevnih skupnosti so vedno pristrana, takšna kot je značilno za gostoljubnost srbskega naroda.

Težko je opisati, kakšne pozornosti je bila letos deležna delegacija krajevnih skupnosti Dovje - Mojstrana, ki je Stave obiskala prav ob njihovem krajevnem prazniku. Predstavniki obeh krajevnih skupnosti so ocenili, da je bilo sodelovanje zelo dobro in da ga je potrebno bolj konkretizirati. Posebej so poudarili možnosti sodelovanja na področju kmetijstva, pri čemer so gostitelji izrazili tudi željo po sovlaganju večje delovne organizacije iz občine Jesenice na to izrazito kmetijsko področje, kjer bi z izgradnjo manjše delovne organizacije ali TOZD zadržali odliv prebivalcev v mesto.

Priznanje občine Valjevo je lep dokaz, da kljub veliki oddaljenosti ne sme biti nikakršnih ovir za vsestransko sodelovanje narodov in narodnosti jugoslovanske samoupravne so-

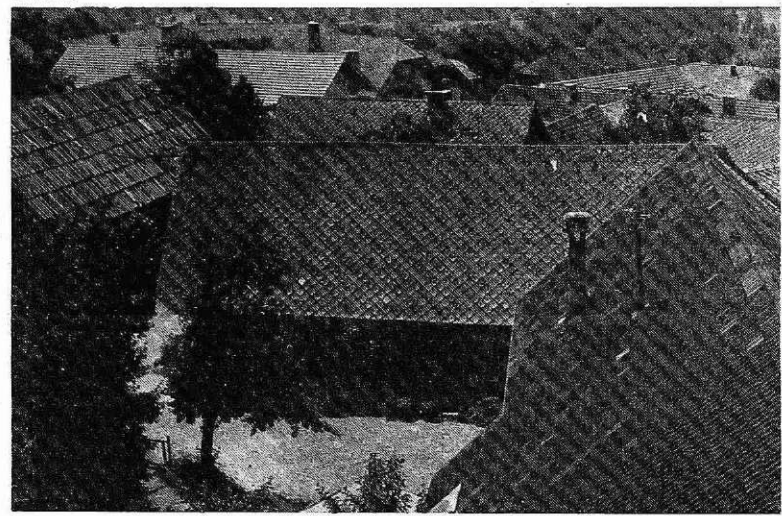
cialistične skupnosti.

Delegacija krajevnih skupnosti Dovje - Mojstrana je bila 15. septembra gost občine Valjevo. Prisostvovala je slavnostni seji skupščine in otvoritvi spomenikov revolucionarja dr. Milošu Pantiču in Žikici Jovanović - Špancu v središču mesta.

MR

V soboto, 27. septembra, bo pohod po poti partizanskih kurirjev NOV

V krajevni skupnosti Dovje - Mojstrana se prizadevno pripravljajo na letošnji tretji pohod po poteh partizanskih kurirjev NOV, ki bo v soboto, 27. septembra. Pot je speljana in urejena mimo štirih nekdanjih kurirskih postaj, je izredno zanimiva in razgibana, pohodniki pa se lahko odločijo za več smeri.

Dovje (foto I. Kučina)

Najdaljša pot je dolga 40 km in poteka iz Mojstrane preko vasi Dovje in domačije Sedučnik do kurirske postaje GT-19. Za tem se nadaljuje po Karavankah mimo Konjskega sedla, Mlince in Visok do Belega polja. Od tam vodi še na Mežaklo in preko Zgornje Radovne nazaj v Mojstrano. Krajši smeri sta do Mlince (15 km) ali do Belega polja (28 km). Udeleženci bodo lahko odšli na pot v soboto zjutraj od 6. ure dalje, in sicer izpred hotela Triglav v Mojstrani. Tisti, ki bodo na pohod prišli prvič, bodo prejeli knjižico za žige na

kontrolnih točkah, ostali pa naj to knjižico prinesejo s seboj. Vsi udeleženci bodo prejeli tudi spominsko značko. Za varno pot bodo skrbeli člani GRS Mojstrana, ki opozarjajo, da naj vsakdo vzame s seboj primeren obleko in obutev, ker se v jesenskih dneh vreme hitro spremeni.

Člani organizacijskega odbora so letos dali pobudo, da bi pohod postal vsakoletna velika manifestacija v krajevni skupnosti Dovje - Mojstrana. Letos so se organizatorjem pridružili člani KUD Jaka Rabič. V petek, 26. septembra, bodo ob 19.30 v kulturnem domu na Dovjem organizirali prireditev z naslovom Igramo, pojemo, plešemo. Nastopili bodo člani okteta LIP Bled, domača folklorna skupina in ansambel Vitranc.

Organizatorji vabijo vse krajanje in tudi ostale občane jeseniške občine, da se udeležijo petkovske prireditve v kulturnem domu na Dovjem in sobotnega pohoda. Tudi tokrat je organizatorjem najbolj priskočil na pomoč glavni pokrovitelj LIP Bled TOZD Mojstrana.

JR

Hm, Hm...

V informaciji o avgustovski proizvodnji (Železar, 11. 9.) so bili plavzarji takole pohvaljeni:

»Prvič v letošnjem letu so plavzarji dosegli z operativnim programom predvideno skupno proizvodnjo (100,1 odstotek). Tako so potrjena »opravičila«, da je bil do sedaj vzrok izpada proizvodnje predvsem slabo stanje plavža št. 1, ki je po remontu (zaključen 22. avgusta) pričel delati.« Iz tabele tudi vidimo, da 100,1 % pomeni 9.005,6 tone.

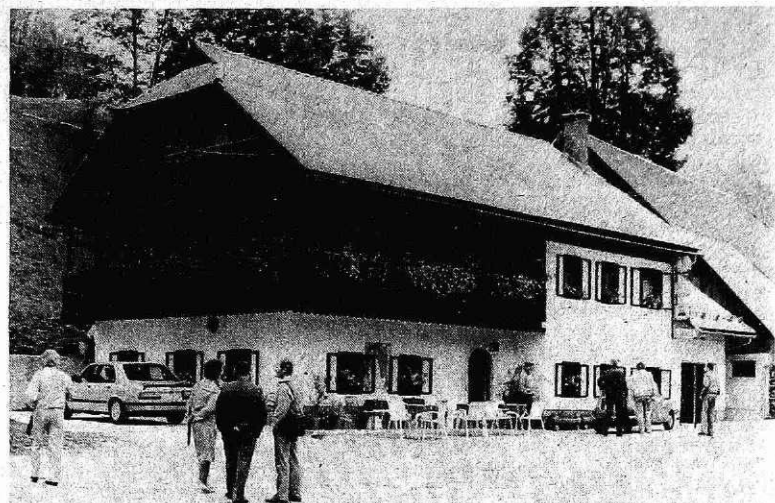
V rubriki »Seje odborov za gospodarstvo« (isti Železar) pa preberemo: »Odbor za gospodarstvo v TOZD Plavž je na 14. seji 19. avgusta potrdil plan za mesec avgust v višini 7000 ton. Plan je nižji zaradi popravila plavža 1.« Dodano je še: »V juliju so proizvedli 9472,5 ton grodlja.« (Podatke smo preverili v sklepih tega odbora in so resnični.)

Zdi se, da smo naleteli na nek problem.

No, ta problem je kajpada kaj lahko rešljiv.

Lahko ga rešimo celo na dva načina: da ga v skladu z real-socialistično prakso zamolčimo, ali pa da, bolj po domače, preprosto pozabimo nanj.

Orejnhk

Po urejenosti hiš že nekaj let vodi gostilna »Šurc« v Ratečah

Akcija »Uredimo naš kraj« v Ratečah

Po Sloveniji že nekaj let poteka akcija »Uredimo naš kraj«. Posebna komisija ocenjuje prizadevanja posameznikov pri ureditvi hiš, naselij ter okenskega in vrtnega cvetja.

Tako si je tudi zadnja avgustovska nedeljo osemčlanska mešana komisija Turističnega društva Rateče in Krajevnih skupnosti Rateče ogledala nasele Rateče, kajti druga polovica avgusta je za samo vas čas, ko je na oknih in vrtovih največ cvetja. Člani komisije so ugotovili, da se stanje iz leta v leto spreminja na boljše, hiše dobivajo vedno lepša pročelja, tudi cvetja na oknih in vrtovih je vedno več, ponekod pa z »gankov« še vedno visijo pravi gorenjski nageljni. Zato se je bilo težko odločiti za najlepšo in najbolj urejeno hišo v Ratečah. Prizadevanja krajanov pri ureditvi kraja pa kazijo nekateri posamezniki, ki pred svojimi hišami ne pospravijo navlake, ne popravijo podrte ograje, da o cvetju, ki ga sploh ni, niti ne govorimo. V ta namen so posneli tudi barvne diapozitive, po katerih bodo ponovno ocenili urejenost hiš in se odločili za najlepše. Diapozitive z letošnje ocenjevalne akcije »Uredimo naš kraj« pa bodo s komentarjem prikazali tudi na zboru krajanov v Ratečah, nekatere pa porabili za propagandni material rateškega Turističnega društva.

A.Kerštan

Komisija za podeljevanje družbenih priznanj pri Predsedstvu občinske konference SZDL Jesenice

RAZPISUJE za leto 1987 pet priznanj Sveta za družbenoekonomski položaj žensk v občini Jesenice

Priznanje se podeljuje posameznicam, družbenopolitičnim in drugim organizacijam za posebne družbenopolitične in organizacijske dosežke pri razvijanju in krepitvi socialističnih, samoupravnih družbenih odnosov.

Priznanje se podeljuje tistim posameznicam in organizacijam, ki so s svojim delom pred vojno in po njej s svojimi osebnimi kvalitetami prispevali k dosežkom trajnejšega pomena in so s tem vplivali na uveljavljanje in razvoj socialističnega sistema, socialističnih družbenih odnosov, zlasti pa za dosežke, ki pospešujejo neposredno uveljavljanje enakopravnosti žensk na vseh področjih in oblikah družbenega življenja.

Kandidatke za podelitev priznanja lahko predlagajo organizacije združenega dela, SIS, posamezne družbenopolitične organizacije in društva.

Predloge sprejema občinska konferenca SZDL Jesenice do 15. januarja 1987. Kasnejših prijav ne bomo upoštevali.

KOMISIJA ZA PODELJEVANJE DRUŽBENIH PRIZNANJ PRI PREDSEDSTVU OBČINSKE KONFERENCE SZDL JESENICE

RAZPISUJE ZA LETO 1987

PET PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA,

ki bodo podeljene ob praznovanju ustanovitve OF Slovenije, 27. aprila 1987.

Priznanja se podeljuje posameznikom, družbenopolitičnim in drugim organizacijam za posebne družbenopolitične, kulturne in organizacijske dosežke pri uresničevanju in krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov ter da imajo trajnejši pomen pri:

- razvoju naše samoupravne socialistične družbe,
- uresničevanju ustavno opredeljenih družbenoekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega življenja in dela ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanja samoupravne organiziranosti temeljnih samoupravnih skupnosti,
- krepitvi SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- neposrednem uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Kandidate za podelitev Priznanja OF lahko predlagajo posamezniki, OZD, posamezne organizacije in društva komisiji za podeljevanje družbenih priznanj pri predsedstvu Občinske konference SZDL Jesenice najkasneje do 15. januarja 1987. Kasnejših prijav ne bomo upoštevali.

Predlog mora poleg natančnega naslova in kratkega življenjepisa vsebovati tudi čimpopolnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi predlagani prejel priznanje OF. Predlog mora biti podan na posebnem obrazcu, ki se dobi na Občinski konferenci SZDL Jesenice.

Komisija za podeljevanje družbenih priznanj pri OK SZDL Jesenice

Železarski globus

ZDA

Japonska železarska družba Sumitomo Metal Industries bo zgradila nov obrat za proizvodnjo cevi v ameriški železarni Little Rock, ki je njena last. Za ta projekt, katerega gradnja se bo začela že letos, bodo porabili 5,4 mio dolarjev. Letna proizvodna zmogljivost novega obrata bo 2 mio ton različnih cevi. S proizvodnjo naj bi pričeli že v novembru 1987.

PARAGVAJ

Letos avgusta sta začela obratovati dva plavža in dva kisikova konvertorja v železarni Acero del Paraguay. To je prva integralna železarna v tej južno ameriški državi. Valjarna paličastega jekla je začela obratovati že v aprilu in sicer s pomočjo uvoženih slabov. Železarna ima tudi dvožilno napravo za kontinuirano vlivanje slabov in valjarno, katere letna proizvodna zmogljivost je 150.000 ton paličastega jekla in različnih vrst žic. Z gradnjo te železarne so začeli že v maju 1975.

Samostojna razstava slik Dolikovca Pavla Lužnika

Jutri, v petek, 26. septembra, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK DPD Svobode Tone Cufar Jesenice odprli sedmo samostojno razstavo slik člana likovnega kluba DOLIK Pavla Lužnika. Ob otvoritvi bo krajši kulturni program izvajal glasbeni pedagog, pianist Drago Ažman.

Pavel Lužnik je bil rojen 25. januarja 1938 na Selu pri Žirovnici. Zaposlen je v TOZD Remontne delavnice Železarnje Jesenice. Član likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice je od leta 1957. Doslej je imel že šest samostojnih razstav na Jesenicah, v Radovljici, Kranju in v Bohinjski Bistrici. Od leta 1957 redno sodeluje na vseh skupinskih razstavah likovnega kluba DOLIK, devetkrat je sodeloval na razstavah oziroma revijah likovnih del članov likovnih skupin Gorenjske, na razstavi Likovna prizadevanja Gorenjske, dvakrat ob praznovanju dneva kovinarjev v Zagrebu in Beogradu, na razstavi ob kongresu Zveze sindikatov Slovenije v Mariboru in v Valjevu na srečanju amateljev Jugoslavije — Abrašević.

Poleg različnih oblik slikarskega izpolnjevanja znotraj likovnega kluba DOLIK se je štirikrat udeležil planinske slikarske kolonije Vršič, enkrat planinske slikarske kolonije Vrta, trikrat slikarske kolonije HTDO Gorenjka v Podkorenu, simpozija v Šmohorju na Koroškem, slikarske kolonije v Krškem, v Kapeli v Slovenskih goricah in slikarske ko-

lonije SOZD Slovenske železarnice v Planini pod Golico.

Ta pregled kaže, da slikar Pavel Lužnik sodi med izjemno zavzete in odgovorne člane likovnega kluba DOLIK. Poleg stalnega poglobljanja v svoj likovni svet, vztrajnega likovnega napredovanja in izpolnjevanja je tudi redno prisoten pri vseh delih ob številnih razstavah. Ob sedanjosti, sedmi samostojni razstavi slik Pavla Lužnika je likovni kritik in umetnostni zgodovinar dr. Cene Avgustin napisal:

»Le poredkoma je gorenjska pokrajina zaživela v tako polnih barvah in v tako svojevrstni svetlobi kot v slikarskih delih Pavla Lužnika. Če bi hoteli Lužnikovo krajinarstvo vsebinsko natančneje opredeliti, bi ga lahko imenovali dramatično. Njegov pogled na krajino ni gledan z očmi neprizadetega opazovalca, temveč skozi občutljivo membrano slikarjevega razpoloženja, ki je nemalokrat temno in zadržano.

Slikarski elementi krajine se zdijo v Lužnikovih slikah večkrat težko oprejemljivi. Dramatično vrenje barv v sliki je podobno nekakšnemu imaginarnemu ustvarjanju, ko iz na-

videz nedoločljive gmote nenadoma vzniknejo gore, vode in oblaki in skušajo zavzeti njim odrejeno mesto v sliki. A tudi zdaj se ustvarjeni krajinski svet le stežka umiri: trepetajoče barve se nerade razvrščajo v sklenjene sestave in ne pomirjajo gledalčevega očesa, ki išče željeno oporo, da bi strnil svoj pogled. Morda prav v povedanem tiči vzrok, da v Lužnikovih slikarskih kompozicijah odkrivamo vedno kaj novega, doslej nepoznanega.

Figuro, vključeno v kompozicijo krajine, v novejših Lužnikovih delih rado nadomesti drevo ali kakšen drug izstopajoč objekt. Njihov antropomorfni status vnaša v sliko svojevrstno, včasih kar poetično razpoloženje, ki ga še krepi za slikarja značilna, belo obravnavana svetloba, ki se vtihotaplja na platno.

Lužnikova dela imajo svoje prve korenine v realističnem pogledu na svet, kar nam posebej dokazuje njegova včasih kar dokumentarno oprijemljiva arhitektura krajine, vendar se tudi ta hitro navzame močnega kolorizma, ki pogosto preide v pravo barvno ekspanzijo.

Razstava slik Pavla Lužnika bo v razstavnem salonu DOLIK na ogled do vključno 8. oktobra vsak dan, razen nedelj in sobot popoldan, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Ivanu Pucu — Živku v spomin

V soboto, 20. septembra, smo se na pokopališču na Blejski Dobravi z žalostjo v srcih poslovili od našega dolgoletnega sodelavca in prijatelja Živka. Njegovo plemenito srce je obstalo, čeprav je komaj pred 65. leti zaživelo v delavski družini na Murovi na železarskih Jesenicah.

Mladost je preživel tako, kakor mnogi njegovi sovrstniki, več v pomankarju kot pa v izobilju; sin očeta železničarja, ki ni dobil zaposlitve pri takratni KID in je moral s skromnim zaslužkom ter prekomernim delom preživljati petčlansko družino.

Solanje in učenje, ter športna dejavnost sta ga kalila, dokler se ni zaposlil kot trgovski pomočnik v trgovini. Ker kot sin železničarja ni imel možnosti za izučitev in zaposlitev v KID, se je moral izučiti trgovskega poklica.

V času tragične nacionalne preizkušnje in boja za obstoj, ga je strahotni vojni vrtnec iztrgal toplemu domačemu ognjišču in vrgel med strahotno vojno morijo, iz katere se je rešil le po srečnem naključju. Težko ranjen in duševno strtl se je srečno vrnil k domačemu ognjišču, kot v boju pogrešan. Tako je ostal vse do osvoboditve in le skrbni negi staršev se je lahko zahvalil, da so se mu težke rane zacelile, bolečine in granatni drobci pa so ostali v njegovi nogi kot spomin na težke vojne dni.

V osvobodjeni domovini je z vso zagnanostjo in zavzetostjo pri-

speval svoj veliki delež za obnovo naše dežele. Zaposlil se je najprej kot invalid v administraciji pri takratnem krajevnem narodnem odboru. Po prihodu iz JLA pa se je zaposlil v Železarni Jesenice v obratu cevarne. Od leta 1948 in vse do upokojitve v letu 1984 pa je bil zaposlen kot glavni blagajnik Železarnice. Na tem delovnem mestu je ostal 36 let. Samo zato toliko časa, ker je bil pri delu vreden, dosleden in pošten, kar je bil pogoj za delo, ki ga je opravljal. Zaradi teh lastnosti in vrlin si je pridobil velik krog prijateljev v kolektivu in med sodelavci. Vsi smo ga spoštovali in cenili njegovo delo, saj je imel za vsakega prijazno besedo in tovariški odnos.

Bil je tudi vzoren sin, pošten in marljiv oče, ki je svoji družini posvetil vse svoje življenje. Lahko bi rekli, da je bil žrtev življenjskih okoliščin, saj zase in za njegovo življenjsko družico ni bilo ne prostega časa ne možnosti za minimalni letni dopust, ker je imel pomembne obveznosti.

Za svoj dom, ki ni bil nikoli dograjen, in družino je imel še mnogo želja in načrtov. Vendar mu jih je prekržala težka bolezen in smrt, v katere resničnost skoraj ne moremo verjeti. Njegov življenjski krog je bil zaključen mnogo prej, kljub njegovi in naši skromni želji po ozdravitvi in srečnem uživanju zaslužnega pokoja. Preminil je tiho in skromno, kot je bilo skromno njegovo življenje.

Deseto jubilejno srečanje folklornih skupin SOZD Slovenske železarnice

V soboto so se že deseti srečali folkloristi, delavci SOZD Slovenske železarnice. Organizator tega srečanja folkloristov je bila Veriga Lesce.

Lepa sončna sobota je obetala, da bo prireditve, ki je bila v Krpinu pri Begunjah, uspela. Še posebno zato, ker je bilo srečanje združeno s pohodom delavcev Slovenskih železarn na Begunjščico.

Ko smo se opoldne zbrali na prireditvenem prostoru in čakali na začetek prireditve, smo izkoristili čas za pogovore in menjanje vtisov o namestu in izvedbi srečanj, saj je bilo to srečanje prvič skupno z neko drugo prireditvijo v okviru SOZD Slovenske železarnice. Na letošnje srečanje so prišli iz Železarnice Štore folkloristi skupine KOMPOLE, iz Železarnice Ravne sta prišli dve skupini, in sicer KUD Ravne na Koroškem in KUD Bratstvo, iz Verige folklorna skupina Veriga Lesce in z Jesenic folklorna skupina DU Javornik - Koroška Bela.

Pisane narodne noše so ob zvokih ansambla Karavanke s plesom sprejele pohodnike, ki so se pozno vračali z Begunjščice. Zanje je bil to lep in prijeten sprejem, čeprav nastop folklornih skupin ni pritegnil toliko zanimanja, kot ga zasluži. Pohodniki niso mogli biti pozorni gledalci, saj so po celodnevni hoji izmenjavali vtise o pohodu ter tešili žejo in lakoto.

Marljivi organizatorji iz Verige za to niso odgovorni, saj so sledili le napotkom, ki jih je koordinacijski odbor SOZD Slovenske železarnice dal.

(foto: I. Dolenc)

Komisiji za kulturo pri KOS SOZD Slovenske železarnice, z namenom, da čimbolj združi razna srečanja železarjev. Ideja o združevanju zasluži premislek, vendar združevanje srečanj za vsako ceno ne bi imelo smisla.

Pot kulturne dediščine na filmu

Pred dnevi so člani filmske skupine »Odeon« z Jesenic pripravili okvirni načrt za delo. Največ govora je bilo o snemanju filmov, prvi letosnji film pa je začel snemati Janez Hrovč. To je 16 - m barvni film »Po poti kulturne dediščine«, za katerega je besedilo napisala Slavica Osterman, v filmu pa bo prikazana celotna aleja kulturnih moč od Vrbe do Žirovnice, Železarski muzej in Kosova graščina na Jesenicah ter Liznjekova hiša v Krajski gori. V načrtu pa je še nekaj filmov, med njimi tudi dokumentarni film o kiparju Torkarju, pa o Dražgoških kruhkih in o deskanju na vodi.

Delati je začel tudi kino krožek na osnovni šoli Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli, kino krožki pa naj bi delovali tudi na osnovni šoli v

Krajski gori in Mojstrani. Oktobra se bodo začeli tudi filmski večeri, in sicer ob četrtkih ali petkih v Kosovi graščini. Na prvem večeru bodo prikazani izbrani filmi 22. republiškega festivala v Zagorju. Najbolj delaven član skupine, Janez Hrovč, pa bo sodeloval kot član žirije na več festivalih doma in v tujini. Ocenjeval bo filme v Zagorju, Lienzu, Brnu in na Malti. Na sestanku je bil podan tudi predlog, da predsednik ZKO Jesenice in predsednik organizacijskega odbora mednarodnega festivala amaterskega filma na Jesenicah Joža Varl postane častni član filmske skupine »Odeon«. Ta predlog bo potrjen še na letni skupščini skupine.

Stekle so tudi že priprave na 14. mednarodni festival amaterskega filma, ki bo od 13. do 19. aprila 1987

na Jesenicah. V okviru festivala bo tudi razstava »Galerija makedonske karikature«, udeleženci pa si bodo ogledali Kosovo graščino, Liznjekovo hišo in staro naselje Podkoren.

A. Kerštan

Železarski globus

ROMUNIJA

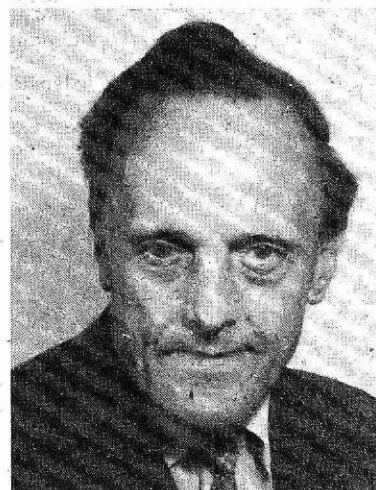
Romunski železarski strokovnjaki so prepričani, da bo njihova železarska industrija proizvedla letos 16,4 mio ton surovega jekla. Pri tem bo za 16 odstotkov narasla proizvodnja različnih valjanih izdelkov. Narasla naj bi tudi proizvodnja različnih cevi in sicer za 18 odstotkov.

ITALIJA

Italijanska družba Nouva Italsider bo zgradila nov obrat za električno galvaniziranje pločevine. To pločevino bodo uporabljali predvsem v avtomobilski industriji. Skupna letna proizvodna zmogljivost bo 135.000 ton. Z redno proizvodnjo bo obrat začel v začetku prihodnjega leta.

SOVJETSKA ZVEZA

V bližini Volgograda bodo zgradili nov obrat za proizvodnjo brezšivnih cevi. Gradila ga bo italijanska železarska družba Italimpianti. Investicijske stroške cenijo v višini ene milijarde dolarjev. Z redno proizvodnjo bodo začeli ob koncu leta 1988. Letna proizvodna zmogljivost bo 720.000 ton brezšivnih cevi.

UMRL JE JULIJ SORGO

V soboto, 20. septembra, se je veliko število prijateljev, znancev, njegovih nekdanjih sodelavcev poslovilo od Julija Sorga, dolgoletnega dirigenta pihalnih godb na Javorniku in v Gorjah.

Njegovo življenje je bilo izjemno bogato, saj je skoraj ves svoj čas namenil glasbi. Rojen je bil na Jesenicah 27. februarja 1905. V Železarni je bil zaposlen kot strugar od 24. marca 1919 do 31. avgusta 1960, ko je bil upokojen. Bil je zelo marljiv in sposoben.

Ze pred drugo svetovno vojno je bil član godbe na pihala pri jesenjskem Sokolu. Med drugo svetovno vojno je bil aktivist osvobodilne fronte in vključen v NOB. Po osvoboditvi je bil Julij Sorgo kot velik ljubitelj glasbe med organizatorji in ustanovitelji godbe na pihala pri DPD Svoboda France Mencinger na Javorniku. Številni prijatelji in še posebej člani javorške Svobode se ga spominjajo ne le kot dirigenta godbe, temveč tudi kot organizatorja, ki je znal pridobiti mlade za sodelovanje med godbeniki.

Vzgojil je celo vrsto mladih glasbenikov; nekateri izmed njih so še vedno zvesti glasbeni dejavnosti in sodelujejo v Pihalnem orkestru jeseniških železarjev ali pa v drugih glasbenih sestavih. Poleg tega, da je skoraj dvajset let vodil godbo na pihala, pa je bil tudi dirigent godalnega orkestra in vodil godbenike pri izvedbah različnih spevoiger in operet.

Po združitvi jeseniške in javorške godbe na pihala je bil tudi pomočnik dirigenta Pihalnega orkestra jeseniških železarjev, zatem pa je postal dirigent godbe na pihala v Gorjah pri Bledu. Dolgo let je Julij Sorgo sodeloval na tem področju in dosegal lepe uspehe, ne le doma, temveč tudi izven Slovenije.

Za svoje dolgoletno aktivno sodelovanje na področju glasbene dejavnosti je prejel zlato Galusovo značko, Cufarjevo plaketo, Orden dela z zlatim vencem in druga priznanja.

Julija Sorga smo na Javorniku poznali ne le kot talentiranega glasbenika, ampak tudi kot družabnika, prijatelja, ki je bil pripravljen delati na različnih področjih kulturno - prosvetne dejavnosti. V letih, ko bil Julij Sorgo prisoten na področju glasbene dejavnosti, je bila ta na Javorniku in Koroški Beli zelo razvejana, takrat pa je bilo tudi največ prireditev, kjer je bil Julij Sorgo nepogrešljiv in vedno prisoten.

Od pokojnega Julija so se zadnji poslovihi Janez Varl v imenu godbe na pihala iz Gorij, Ivan Tušar v imenu DPD Svoboda France Mencinger Javornik - Koroška Bela in Jože Varl v imenu kulturnoprosvetnih delavcev ter pihalnega orkestra jeseniških železarjev.

Edo Žagar

Obvestilo diabetikom!

Društvo za boj proti sladkorni bolezni Jesenice obvešča svoje člane, da ponovno zbira prijave za nakup SOS obeska.

Ker je Metalka Ljubljana kot dobavitelj obeskov zaradi njihove kvalitetenje oblike zvišala ceno obeska na 2.325 din, bo cena novega SOS obeska za člane 1.500 din, ker Zveza prispeva 700 din, naše društvo pa 125 din. Znesek 1.500 din lahko nakazate po položnici na naslov DRUŠTVO ZA BOJ PROTI SLADKORNI BOLEZNI JESENICE, štev. žiro računa pri SDK Jesenice 51530 - 678 - 97853. Prijave oz. nakazila zbiramo do 31. oktobra. SOS OBESEK bo dosegel svoj namen le, če ga boste vedno nosili. V obesku je vložen list z zelo pomembnimi podatki o lastniku in njegovi bolezni in navodila, kako ravnati in pomagati sladkornemu bolniku pri nenadnih zapletih sladkorne bolezni.

SOS obesek je namenjen sladkornim bolnikom, zlasti če prejema jo insulin. Priporoča pa se tudi tistim, ki imajo predpisane tablete ali če imajo odrejeno za zdravljenje sladkorne bolezni le dieto.

Obenem prosimo vse člane, ki še niso poravnali letne članarine v znesku 100 din, da jo poravnajo skupno z nakazilom za SOS obesek, oziroma, da nakazejo 1.600 din.

Odbor društva

Poglavje iz neobjavljenega romana

Jeseni je že stal na prejšnjem pogorišču velik nov hlev z vso opremo. Premične lopatice so samodejno čistile odpadke, transporter jih je zunaj odlagal na za to pripravljen prostor, v posebnem prostoru je bila molzna naprava, kjer je bilo čisto kakor v operacijski dvorani. Dolg hlev je bil opremljen z zadnjimi dosežki kmetijske tehnike, a v njem je bilo le nekaj živali, ker so bile ostale še na paši v planini. Robežnik je s ponosom razkazoval novo pridobitev, če jo je le kdo hotel pogledati. Za hlevom so stali štirje veliki silosi in vse skupaj je bilo podobno manjši tovarni. Edina napaka je bila, da se ni preveč skladalo z okoljem.

Robežnik je na ogled povabil tudi Serajnika, s katerim že nekaj časa ni imel tesnejših stikov. Z njim se je pripeljala tudi Mici z dojenčkom v naročju.

»Sama sreča, da sta Lučka in Gabriel na poročnem potovanju,« si je rekel Robežnik, ker je zaslužil nevarnost.

Mici je očitno iskala, da bi bila sama z Robežnikom. Nekaj časa se ji je lahko izmikalo, a dolgo se ni mogel. »Torej se je Gabriel poročil?« je vprašala Mici, ko je previjala otroka.

»Ja, pred tednom. Kako pa vidva s Hanzijem?« je Robežnik takoj zasul pogovor.

»Kar dobro, a srce mi ni dalo, da Gabrielu ne bi pokazala njegovega otroka.«

»Pa smo tam!« je rekel Robežnik. »Brez skrbi bodite, če bi bila njegova žena tu, bi se že potrudila, da ne bi nič posumila.«

»Kaj misliš, da je poročil neumno žensko?« ji je odvrnil in se počohal po glavi. »Je fantek?«

»Ne vidite, da je fantek, ko ima cof.«

»Saj res. Torej se bo zgodovina ponavljala.«

»Kakšna zgodovina?«

»Veš, da Gabriel ni moj sin.«

»Vem, a kaj je to takega. Pravi oče je tisti, ki otroka postavi na lastne noge.«

»V redu, da tako misliš. Ti že ne boš imela težav, problemov z vestjo, čeprav ti srce ni dalo, ti je velelo, da mu moraš pokazati otroka. Pa si kaj pomislila na Gabrielu, na njegove občutke, če bo vedel, da mu sin raste pod tujo streho?«

»Kdo bi vedel, koliko očetov ne ve za svoje otroke, se imajo drugi za očete, pa se svet zaradi tega ni ustavil, ampak je samo bolj obljuden.«

»Mici, vse lepo in prav, a zdaj, ko se je šele poročil, res ni primeren čas za tako novico. Kdaj pozneje, veliko pozneje mu boš povedala. Prav?«

»Prav imate. Saj veste, srce mi ni dalo.«

»Vem, vem. Koliko pa je star fantek?«

»Šest mesecev.«

»Je Hanzej kaj posumil?«

»Kje pa, Hanzej je tako dober.«

Zaslišalo se je brnenje avtomobilskega motorja in Robežnik je pihel ven.

»Zdaj pa še ta,« je zastokal, ko je zagledal Iztoka, a je še bolj debelo pogledal, ko je za njim izstopila lepa ženska z dojenčkom v naročju.

»Nobenega posla več!« je Robežnik oznanil po pozdravu.

»Nisva zaradi dela tu,« se je nasmajal Iztok. Jaz sem že v pokoju, a moj naslednik nima nobenih podatkov o tebi, stari.«

»Vsaj ena dobra novica danes. Kar malo sem se bal tistih fanatikov, s katerimi smo nazadnje trgovali.«

»Avto vidim, kakšne obiske pa imaš?« je zanimalo Iztoka.

»Serajnik je pri meni.«

»Lepo, tudi njega sem že želel videti. Zdaj ne zamerim Katki, da me je zvelkala sem.«

»Katki?« so Robežniku so zazvonili vsi zvonomi v glavi.

»Ti ni Gabriel pravil o njej?«

»Gabriel ne, a Katra je vedela povedati, da sta bila nekaj časa sama v planini.«

»Kje pa imaš Gabrielu?«

»Na poročnem potovanju je!«

»Se je poročil?« je vprašala Katka.

»Hm, menda,« je zagodel Robežnik.

»Čas je že, da se fant umiri,« je menila Katka.

»V hišo grem k Serajniku,« je odločil Iztok.

»Pojdimo,« je bil takoj za to Robežnik in hotel za Iztokom, a ga je zadržala Katka, rekoč:

»Kaj ni lep otrok?«

»Lep. Koliko je star?«

»Dva meseca.«

»Je fantek?«

»Ja, fantek in moj stari je čisto nor nanj; v prejšnjem zakonu je imel dve hčerki.«

»In srce vam ni dalo, da ga ne bi pokazali Gabrielu.«

»Kako to veste?«

»Ker sem ta film danes že enkrat gledal. Zdaj morate pa otroka podotati in previti. Pokazal vam bom, kje je previjalnica,« je rekel Robežnik in odkorakal pred Katko v hišo in samo odprl vrata, kjer je že bila Mici in odšel v kuhinjo, kjer sta sedela Serajnik in Iztok in praznila vsak svoj kozarec. Da bi moral prestati še Micino in Katkino predstavitev, bi bilo zanj za ta dan preveč, čeprav je bil vajen vsega hudega. Sedel je k starima tovarišema in na dušek izpraznil kozarec vina.

Kmalu so bili vsi trije dobre volje in Robežnik je imel dolg govor o usodnosti malega naroda na pragu Evrope, katerega tragika je prav v tem, da se mora stalno samopotrjevati, se vedno trgati iz kakšnih grabežljivih krempeljov, a morda bi bila zanj rešitev v potaknitvi svojega potomstva po vseh vplivnih mestih, ki mu hočejo krojiti usodo, kakor kukavica potika svoja jajca, kar ni neizvedljivo, ker je primer na dlani v tej nori hiši.

Iztok in Serajnik sta mu, smeje se, potrjevala, posebno še, ko je govoril o degeneriranosti človeške vrste, posebno moške vrste, in vse večji vlogi žensk v javnem življenju, da je prava svoboda samo v norišnici, kjer si, kar hočeš biti in rečeš, kar ti pač pride na misel.

Robežnik je že preveč popil, pa ni bil na ravni, ki jo je običajno dosegal, pa tudi pripravljen ni bil in je moral improvizirati, pa preveč ga je motila kruta resničnost, ki je bila v hiši.

Zabavo sta prekinili Mici in Katka, ki sta prišli s spečima dojenčkoma v naročju, češ da morata domov. Otroka sta porinili v naročje Serajniku in Iztoku in sami sedli za volan, ker sta možaka preveč popila.

Robežnik in Katra sta se oddahnila, ko sta se avtomobila izgubila v prahu na še vedno makadamski poti in Robežnik je menil, da bo moral spet stopiti v akcijo in če se ne bi vmešal Gabriel, ki so ga v norišnici napitali z mislimi o dobrih ljudeh, bi bila pot že asfaltirana.

»Mislim, da sta obe prišli na ogled, kako bi Gabrielu ujeli z otrokom,« je zamišljeno pomislila na glas Katra.

»Zdaj bi marsikatera prišla na Robežnikovino, a ti dve sta prišli zaradi tistega, kar si predstavljamo pod lubezen, pod življenje, ki nam nenehno polzi med prsti in ga ne moremo nikoli trdno zagrabiti. Je že tako, da v življenju od rojstva do smrti nekaj izgubljamo, nenehno vsakdo izgublja, če ne drugega, pa dneve, ki smo jih brezkoristno preživel. Ti in jaz sva se postarala, ceneč drugačne vrednote, kakor veljajo danes in ki bodo veljale jutri. Jaz sem se trudil, da bi kakšno stvar spravil na pravo mesto, se trmasto spopadel s temi zlaganimi, skorumpiranimi ljudmi, ki govorijo eno in delajo drugo, a sem naletel na posmehe, na prepričanje, da sem nor, tudi zato, ker sem veroval, da so nastopili časi, ko bosta poštenje in resnica edino, kar bo vrednotilo ljudi. Zdaj so nastopile druge vrednote, bolj malikujejo avtomobile, hiše, udobje, kakor so malikovali naši daljni predniki svoje številne bogove. Kljub silnemu napredku človek izgublja, vse človeštvo izgublja najdragocenejšo kar ima, kar ne zna več negovati — ne zna več negovati svojo notranjost — čustva. Si videla Mici in Katko: otrok gor ali dol, oče ta ali oni, zakon takšen ali drugačen, le da je vse brez večjih pretresov. Katra, ljudem ni nič več zares sveto, še ta zemlja ne, ki nas redi, nas je rodila, nam da živeti. Te generacije živijo samo za danes, ne razmišljajoč, od česa bodo živeli njegovi potomci. Samo dve možnosti sta: pot nazaj v barbarstvo ali čimprej širša streljanka. Lagodno življenje za vsako ceno, ne glede na čigav račun, je skvarilo ljudi. No, tu, na Robežnikovino na srečo ni bilo nikoli lagodnega življenja, da bi nas preveč skvarilo. Tudi za v naprej ga ne ho, kljub tolikim pridobitvam, ker je ves svet v krizi in še čudijo se, zakaj...«

»Gaber, bolj malo te razumem,« se je zasmejela Katra.

»Tako je tudi prav, Katra. Ni dobro, če človek preveč misli, ker potem težko živi. Tudi Gabriel si je lepo postlal, da mu to življenje ne bo preveč lagodno, da bo še polno zapletov, da ga bo sililo misliti in se izmavat. Današnji obisk je dober porok za kaj takega. Dobro zanj je tudi, da je našel ženo kot je Lučka, katero je življenje doobra pritisnilo na nos in bo tako marsikaj razume-

la, lažje prenašala malo manj boleče, malo manj usodne stvari. Na koncu koncev pa so le udarci tisti, ki naredijo človeka boljšega, dojemljivejšega, potrpežljivejšega, bolj sposobnega za sprejemanje novih udarcev, ki jih je žal življenje vse polno in se jim ni mogoče izogniti.«

»Gaber, kaj se še nisi dosti napridgal?«

»Sem, Katra in tudi našel, oba sva se našel. Prišla sva že precej visoko po stopnicah, od koder je kar lep razgled. Ti se boš še nekaj časa razgledovala, kako po teh stopnicah hodita Lučka in Gabriel, pa tudi njuni otroci, kajti zdaj je prvič na Robežnikovino dovolj prostora in kruha za več otrok, jaz pa bom tiho odšel, ker mi tisti vrage v glavi ne dajo miru.«

»Gaber, kaj ni že čas, da tudi ti pušči vrage pri miru, jih prepustiš Gabrielu. Morda bo on lažje opravil z njimi!«

»Katra, vem, kaj misliš, a vragov, ki si jih nakoplješ, ne moreš prepustiti komu drugemu. Bolje bo, da jih nekam skrijem, da bosta Lučka in Gabriel lahko živela po svoje in ne bodo za njima kazali s prstom, da enkrat izgubimo glas nore hiše. Saj ljudje hitro pozabljajo, ker imajo vedno več opraviti z zbiranjem nepotrebnih stvari. Zdaj pa pojdiva v hišo in popijva še kozarec vina, potem pa na delo, da se pijača razkadi.«

Šla sta v hišo, a nista bila dolgo v njej. Robežnik se je napotil proti novemu hlevu, a Katra je odšla v stari hlev.

Mihael CENC

Baladna

Poročna torta,
čokolada, stepena smetana.
Na beli glazuri sladkorja
dve figuri marcipana
poročni valček plešeta.

Dvigne nevesta belo tančico,
pod plesalca porine noža končico.
Spodkopana se nagneta.
S pogledom, uprtim v moža,
odgrizne glavo
marcipanskega ženina.

Šel je Robežnik proti novemu hlevu in počutil se je starega, betežnega, utrujenega, pa še ne tako telesno, kakor v tistem v sebi, kar je imenoval, za kar je mislil, da je duša. Preveč je bilo že doživljene, preživete za eno življenje, preveč je že porabil energije, da bi še vztrajal, da bi še naprej igral igro življenja, ki se začne odvijati z delitvijo celic — brez naše volje. Imel pa je možnost, da jo konča, dokler je še toliko pri močeh, da jo lahko. Dovolj je videl bednikov v bolnišnici, ki samo še vegetirajo, odvisni od slabe ali dobre volje, od dobrote ali zlobe bolniškega osebja. Čutil je, da se tisti vražji vrage spet neusmiljeno napovedujejo s ključavničino bolečino v možganih, zato ni imel več veliko časa, da bi delal obračun o življenju, ki ga je preživel po mnenju drugih noro, o vseh tistih nešteto straneh, ki jih je brezplodno napisal, ker je pisal preveč izmišljeno. Pa kdo bi mu verjel kaj takega — resničnega, kar je videl sam v svojih belih nočeh brez sna.

Vedel je, da mora pohiti, da mora mesto prepustiti Lučki in Gabrielu, ker sta zdaj imela vse možnosti, da zaživita po svoje in bi bil on s svojimi idejami samo v breme.

Še enkrat se je razgledal po hlevu, ki ga je s takim ponosom razkazoval, pobožal in nakrmil tistih nekaj goved, ki so bile v njem, si zatlačil v žepa dve steklenici žganja, ki sta bili tam za goste, in še enkrat počasi šel po dolgem hlevu. Pri zadnjih vratih se je še enkrat ozrl in potem odšel ven.

Čakala ga je še dolga pot do planine, kjer je vedel za votlino, kjer ga nihče ne bo iskal ali našel in tako z njim ne bo nobenih stroškov, pa tudi nepotrebnega lažnega govorjenja ne. Pa tudi Gabriel — sin, tudi ta bo še dolgo gojil upanje, da se nekega dne vrne, da enkratna dokončnost ne bo tako neusmiljeno huda.

Vedel je, da ravna natančno po naravnih zakonih, po katerih mora vse slabo umreti. Kadar živim oslabijo zobje, se zatečejo v samoto in poginejo. Samo človek se na vse kriplje trudi, da bi podaljšal vsak trenutek bivanja, pa če je ta še tako bešen.

Milčniki, gorski reševalci, večina moških iz vasi so po tednu dni brezspesnega iskanja odnehali, ker ni bilo nobenega upanja več, da bi bil Robežnik živ. Samo Korbar je trdil, da ima spet vse za norce, da je vse skupaj spet ena njegovih norih potegavščin, in da se bo nekega dne pojavil pred vaško gostilno in tam imel enega svojih govorov, katerih se je naučil iz časopisov in knjig. Le Gabriel, ki se je moral predčasno vrniti s poročnega potovanja, je slutil resnico in ga niti ni poskušal iskati.

— Včeraj. Nekaj minut sva bila skupaj na hodniku. Ves je bil obvezan in krvav, da sem ga komaj spoznal. Šepnil mi je: — Bolje bo, če boš nekaj priznal! Saj že tako vse vedo. Potem so ga odpeljali. Ni mi bil všeč njegov nasvet. Ves se mi je zdel zmešan.

O Filipu je od včeraj veliko premišljeval. Ni mu šlo v račun njegovo vedenje doma in zdaj v zaporih! Angeli o tem ni maral govoriti. Z njegovim primerom jo je hotel le potolažiti.

Angela se je prepadeno zastrmela v moža. Filipa je vendar videla jutraj. Prostega, zdravega na kolesu.

— Tudi jaz sem ga videla. Zjutraj...

— Filipa? Kje?

Petra je presenetilo tako, da je bil preglasen. Oglašil se je stražar: — Obiska je konec. Poslovita se!

Priganjal pa ju ni preveč. V tiski za čas si bosta skušala povedati še več.

Angela je pošepetala tisto o zdravem Filipu. Peter je že zaslužil, da Angelin obisk pomeni namerno izjemno.

Poslovila sta se motnih in solznih oči. Oba je mučila misel in strah, da se morda vidita zadnjikrat.

Konec. Slovo. Peter ji je šepnil:

— Skrbi za oba. In na onega ne pozabi!

Angela je vedela, da misli Filipa, a da tega ni hotel reči. Lahko jo zadržijo v zaporih.

Za odhajajočim možem, ki je zastražen izginjal po hodniku, je stegnila roke in hlastnila:

— Peter...

Na cesto je odstavala kakor pijana. Nihče je ni ustavljal. Srečanje s Petrom se je končalo drugače, kakor si je zamišljala. Vse se ji je pomensalo, in če bi vedela, da je podobno pred njo doživljala že Martina, bi si ona to prihranila.

IVAN JAN

83

MRTVI NE LAŽEJO

povest

Morala je nekam sesti, se pomiriti in zajeti sapo. V bližnji gostilni je popila čaj. Zdaj se je skrbi za otroka pridružila še nova, ki se je vanjo zajedla v zaporih. Otrok je njen in Petrov, tu ne bo nobenih negotovosti. Toda Filip! Zdaj zaprt in krvav, zdaj svoboden in zdrav! To je uganka. Prirojen čut za resnico, poštenje in varnost jo je pognal na noge in potem ji je isti čut obračal glavo na vse strani, kot bi slutila, da je to potrebno. Gnalo jo je naprej, da bi čimprej prišla na vlak. Ni še vedela, kaj bo storila, hitela pa je tako, da jo je začelo dušiti. Morala je hoditi počasneje. Če je Filip taka baraba, zakaj so jo potem spustili k Petru? Je tu lahko kaj narobe? Kaj pa, če ni?

Tudi vlak je vozil počasi. Preveč jo je težilo breme, ki ga ji je nalozilo srečanje s Petrom. Saj so si vendar lahko mislili, da bosta spregovorila tudi o Filipu?

Vso pot je razmišljala o tem. Morda pa se je tam našel kak človek, ki mu ni za prelivanje krvi. Ali pa je vse skupaj le naključje! Oče je iz prve vojne prinesel kup raznih dogodivščin, ki so se lahko zgodile samo tedaj. Zakaj se tudi zdaj ne bi moglo. Kdo bi to razumel?

Angela se ni mogla dokopati do pravega odgovora, le vedno večji strah ji je lezel v kosti. Vedela je le, da mora takoj in previdno storiti vse, da bodo to zvedeli partizani. Samo da pride od pravih ljudi. Kdo ve, kako se bo iztekla ta njena pot! Skrb za Petra je glodala hkrati z dognanjem o Filipu. Če je tako, ga je on spravil v zapore.

Vlak se je ustavil. Previdnost ji je narekovala, naj ne gre ven pri izhodu. Izstopila je na drugi strani vlaka in se izgubila s proge, še preden je vlak odpeljal dalje. Tudi proti domu ni šla po običajni poti, temveč z druge strani. Tam čez je držala bližnjica h Golobu.

Najprej jo je misel speljala k Martini. Ko pa je pomislila, da je deklica Filipova sestra in da je Nemci niso prišli, je to zavrgla. Zanesiti se ni mogoče. To mora zvedeti samo pravi!

S težo, ki jo je hotela čimprej odložiti, je zavila proti Golobu.

Zaupala mu je še najbolj, čeprav je prišel iz zaporov. Vendar je hodila tako, da je videla pot pred seboj. Golobov fantič je nad potjo pasel krave. Prosila ga je, naj stopi po očeta, da bi ji nekaj pomagal.

Povej mu pa tako, da o tem ne bo slišal nihče drug, mu je naročila v upanju, da fant ne bo storil prvič kaj takega.

Otroška glavicca je razumno prikimala in fantičeve noge so že odrobile proti domu.

Golob je kmalu prišel z nekim orodjem in sprva ni kazal nobene pripravljenosti. Posebno še, ko je od Angele zvedel, da prihaja od moža, ki je v tistih zaporih, kjer je bil tudi sam.

Skrjala je celo misli, da jo je popadla kakšna slabost, ko pa je videl njen prepaden obraz, je začel razumevati, da gre najbrž za pomembno sporočilo. Po ovinkih je tipal, kaj bi moglo biti, toda Angela ga je odločno zavrnila:

— Ti boš že razumel, da ti ne morem povedati. Vsekakor pa moram najti kakega obveševalca! Zelo se mudi!

Zdaj je Golob, ki je dosti previdneje kakor pred aretacijo spet navezal stike s partizani, čutil potrebo, da se ponudi še enkrat. Posebno še, ker je bila Angela v takem stanju nerodna in utrujena.

— Ni ti kaj reči, zato sem se tudi obrnila nate. A bolj prav bo, če pride kak partizan. Povem ti le, da gre za Filipa!

Golob je zdaj samo prikimal.

— Tako, tako. Razumem. Nič ne skrbi, bom že uredil, da bo prav!

— Pohiti. Počakala bom nad kozolcem!

Angela je zaradi čakanja postajala že nestrpna, bala se je, da Golob ne bo našel nikogar. Minila je ura in druge pol.

Potem se ji je ves zasopel pokazal obveševalac Jesen. Poznala ga je in mu takoj povedala vse po vrsti. Saj ni bilo mnogo, vendar dovolj.

— Dobro delo si opravila, ji je rekel Jesen. — Pravzaprav smo nekaj takega že pričakovali.

Angela je zdaj premišljevala, če bo varno iti domov, kajti kdo ve, če je ne bodo nadzorovali.

Jesen, ki se je pogovarjal z njo kakor včasih s Petrom, je že imel svoj načrt.

— Bolje bo, če se vrneš domov in se vedeš, kakor da ničesar ne veš.

— Nevarno je, a taka kakor sem, moram še domov. Skrbi me, kako se bo to izteklo!

— Samo da se je tako obrnilo. Poišči si kako žensko, da ne boš sama, za drugo bomo že mi skrbeli.

— Ne gre mi v glavo, zakaj so mi dovolili obisk, je na glas premišljevala Angela.

— Res je precej čudno. Mora že biti kaka nova gestapovska spletko. Ali pa napaka? Kmalu bomo zvedeli.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● Izvršni svet skupščine občine Radovljica je na 12. seji 16. septembra obravnaval prvo fazo dolgoročnega programa razvoja Bohinja in preučil seznam deficitarnih obrtnih dejavnosti v občini. Potrdil je osnutek odloka o povračilu in nagradah sodnikom porotnikom Temeljnega sodišča v Kranju in družbeni dogovor o vlogi, izdajanju, razširjanju in financiranju revije Naš delavec za delavce na začasnem delu v tujini. Člani izvršnega sveta so povedali svoje mnenje o ponovnih kandidaturah nekaterih poslovnih delavcev v Vezeni Bled in v Alpetour, TOZD Žičnice Bohinj.

● V soboto, 13. septembra, je bila na Lipniški planini spominna svečanost pri spomeniku borcem Selške čete, ki so padli 9. septembra 1942. O tem je udeležencem iz jeseniške in radovljiške občine spregovoril predsednik občinskega odbora ZZB NOV Radovljica Slavko Staroverski. Po kulturnem programu jeseniških kulturnih delavcev so šli udeleženci na Vodiško planino na tovariško srečanje z delavci Iskre Otoče, ki so slavili dan Iskre.

● Delovna skupina CK ZKS pod vodstvom Igorja Uršiča je skupaj s skupino OK ZK Radovljica 12. septembra obiskala Verigo Lesce. Udeležila se je razširjene seje stalne akcijske konference zveze komunistov. Komunisti so kritično ocenili svoje delo in izvajanje kongresnih sklepov. Strinjali so se, da v zvezi komunistov prevladujeta oportunizem in pasivnost, kar močno slabi vlogo osnovnih organizacij v svojih okoljih, krepitev lastnih vrst in prizadevanja za samoupravno reševanje problemov v proizvodnji in pri urejanju medsebojnih odnosov.

● Predsednik OK SZDL Radovljica je 17. septembra sklical posvet predsednikov krajevnih konferenc SZDL v občini. Seznanil jih je s stališči podpredsednika ZIS Janeza Zemljariča in s stališči RK SZDL Slovenije o gospodarskem položaju in o stabilizaciji v luči ukrepov ZIS. Spregovorili so tudi o nalogah SZDL v jesenskem obdobju.

● 18. septembra se je v Radovljici sestal odbor skupnosti borcev 5. bataljona II. brigade VDV. Spregovorili so o nalogah pri zaključku pisanja kronike II. brigade VDV in o merilih in predlogih za podeljevanje priznanj padlim in umrlim borcem tega bataljona.

● Predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov Radovljica je na 6. seji 17. septembra razčlenjevalo rezultate gospodarjenja v občini v prvem polletju 1986. Ocenilo je stanje na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov v OZD, TOZD in delovnih skupnostih glede na interventni zakon in imenovalo delegate v družbene svete občinske skupščine.

● Na tretji seji odbora za organizacijsko-kadrovsko politiko in izobraževanje pri radovljiškem občinskem svetu so oblikovali predloge delegatov za družbene svete in pregledali prispele popisne liste evidentiranih kandidatov za zunanje članke disciplinskih komisij. Proučili so priprave za družbenopolitično izobraževanje članov sindikatov v jesenskem in zimskem semestru v izvedbi Delavske univerze.

● Skupščina skupnosti otroškega varstva Radovljica je 11. septembra obravnavala polletno poslovanje Vzgojnovarstvene organizacije Radovljica in predlog spremembe ekonomske cene oskrbnin v vrtcih, predlog povečanja družbene pomoči otrokom in valorizacije prispevkov staršev k oskrbi v vrtcih. Delegati so sprejeli osnutek samoupravnega sporazuma o svoobodni menjavi dela vzgoje in varstva predšolskih otrok za obdobje 1986 - 1990 in pravilnik o oblikovanju ekonomske cene in plačevanja mesečne oskrbnine. Opravili so tudi nekatera kadrovska imenovanja delegatov.

● Izvršni svet skupščine občine Radovljica je sklenil, da bodo vsi porabniki sredstev občinskega proračuna prešli za 10 odstotkov povečane dotacije v primerjavi s planom 1986 z veljavnostjo od prvega januarja. Poročun za prvih pet mesecev bodo opravili v septembru, za druge mesece pa pozneje, odvisno od dotoka proračunskih sredstev.

● Kljub nekaterim pomislekom, predvsem v občinski SIS za zdravstvo in v skupnih službah družbenih dejavnosti, je izvršni svet Radovljica na zadnji septembrski seji pozitivno ocenil samoupravni sporazum o namenski združitvi sredstev za dokončanje Kirurškega bloka Splošne bolnišnice v Murski Soboti in dograditev Medicinske fakultete Univerze Edvarda Kardelja. Zdravstvena skupnost Radovljica bo za prvo naložbo morala nameniti 11,5 milijona din, za drugo pa 4,5 milijona din.

● Konec prejšnjega tedna je bila na dvodnevem prijateljskem obisku v radovljiški občini tričlanska delegacija občine Pale pri Sarajevu, s katero že nekaj let plodno sodelujejo. V delegaciji sta bila predsednika skupščine in izvršnega sveta in sekretar občinske konference zveze komunistov. Obiskali so tovarno Almira v Radovljici in Elan Begunje, kjer so se pogovarjali o možnostih poglobljenega sodelovanja. Zanimale so jih tudi izkušnje tukajšnjega turističnega gospodarstva.

● Uprava za družbene prihodke pri skupščini občine Radovljica je v skladu s stališči izvršnega sveta, da ne bi prišlo do proračunskih viškov, predložila začasno ukinitve plačevanja davkov iz osebnega dohodka za obdobje od 1. oktobra do 31. decembra 1986. Sklep o tem je izvršni svet občinske skupščine že sprejel in objavil v Uradnem listu SRS.

● Najkasneje do novembra 1986 bodo občinski upravni organi v Radovljici pripravili spremembe odloka o obdavčevanju vikendov, ki jih bodo dali v obravnavo in potrditev vsem trem zborom občinske skupščine. Pred tem bodo pripravili tudi poročilo o stanju na področju prijavljanja stalnega bivališča

v teh objektih v zadnjih dveh letih in preverili pravilnost odločb o stalnem bivališču.

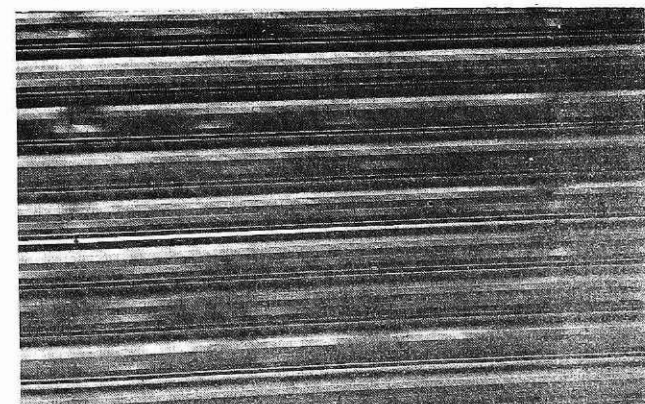
● V soboto, 20. in v nedeljo, 21. septembra, so v vseh dvajsetih radovljiških krajevnih organizacijah ZRVS organizirali orientacijsko - taktične pohode in preverjanje znanja za rezervne starešine. Pohode so za več krajevnih organizacij po območjih pripravili na enem mestu. Posamično in ekipno tekmovala v streljanju za rezervne starešine bo v nedeljo, 28. septembra, na strelišču na Bohinjski Beli.

● V galerijskih prostorih Šivčeve hiše v Radovljici je od 23. do 28. septembra razstava likovnih del akademskega slikarja Poldeta Oblaka z Bleda, ki že skoraj tri desetletja živi in ustvarja v Münchnu, vendar ima stalne stike z domačim krajem. Umetnik je znan v širšem evropskem prostoru in je dobitnik najvišjih priznanj na številnih razstavah doma in v tujini.

● V nedeljo, 14. septembra, so turistični in kulturni delavci iz Bohinja v Ukancu priredili tradicionalni kravji bal. Kljub mnogim drugim prireditvam (med drugim tudi letalski miting na Brniku), je prišlo v Bohinj izjemno veliko ljudi. Dopoldne so godbeniki iz Gorij pripravili koncert in sprejem planšaric in planšarjev, popoldne pa sta bila ples in zabava.

● V soboto, 20. septembra, je v sindikalnem domu v Kropi s celovečernim koncertom slovenskih narodnih in umetnih pesmi nastopil Moški zbor KUD Stane Žagar iz Kroke pod vodstvom dirigenta Egiha Gasperšiča.

● Sodelovanje med radovljiškimi in jeseniškimi kulturniki ter fotoamaterji je zelo živahno in plodno. Foto kino klub Radovljica je ponovno povabil člana foto kluba Andrej Prešeren, Franca Kolmana, na razstavo, ki so jo odprli v fotogaleriji Pasaža v radovljiški graščini v petek, 19. septembra. To je le-tos že deveta fotorazstava.

Vzporednice (foto: B. Grce)

O preteklem in prihodnjem delu literarne sekcije

Jeseniški pisci, ki jim je literatura poklic, ljubezen ali predmet znanstvenega proučevanja so se pretekli četrtek zbrali na letošnjem tretjem sestanku literarne sekcije kulturno umetniškega kluba DPD Svoboda Tone Čufar, da bi se pogovorili o opravljenem delu in se domenili, kako naprej.

Iz uvodnega poročila, ki ga je podal predsednik sekcije Mihael Cenc, smo izvedeli, da je imel odbor sekcije letos sedem sestankov (na katerih se je ukvarjal predvsem s tekočimi zadevami v zvezi z Malo Čufarjevo knjižnico, da so priredili tri literarne večere, (predstavitev piscev, ki so ti skali svoja dela v samozaložbi pri DU Jesenice, kolektivni nastop članov sekcije in večer z Ervinom Fritzem), eden od mlajših obetavnih članov (Milodar Zevnik) pa se je udeležil tudi republiškega srečanja pesnikov in pisateljev začetnikov v Ljubljani. Sekcija je sodelovala tudi pri urejanju Listov, največ dela pa je imela z oživljanjem knjižne zbirke Mala Čufarjeva knjižnica (MČK), saj sta obe knjigi iz letošnjega programa, »Izpiski« Milana Kristana in »Strasti in odpusčanja« Vena Dolenc, že v tisku, rešen pa je tudi problem financiranja. Kulturna skupnost Jesenice je namreč DPD Svoboda odobrila dodatna sredstva, za Dolencovo zbirko pa bodo nekaj denarja dali v Trzinu, kjer Veno živi in dela.

Član uredniškega odbora MČK Marko Hudnik je pojasnil nekaj problemov, ki jih je imelo uredništvo

pri izbiri tekstov za letošnji program: v dilemi, ali naj bi bila MČK mentorska, začetniška zbirka ali pa bi v njej izhajala samo res kakovostna dela, ki bi se enakovredno vključevala v slovensko knjižno ponudbo, se je odbor odločil za drugo pot in tako naj bi bilo tudi v prihodnje. Damjan Jensterle je opozoril na tehnično urejanje in pripravo tekstov za tisk (likovna oprema, lektoriranje idr.), kar seveda tudi ni zanemarljivo.

Obe knjigi MČK bosta izšli predvidoma že oktobra, njuno pot med bralce pa bodo utrle predstavitve na Jesenicah, v Trzinu in Ljubljani. Predvidena je tudi predstavitev romana »Ambis« Magdalene Dijač Cundrič, ki ga je že pred meseci izdala Prešernova družba. Podprli so tudi zamisel, da bi na Jesenice občasno vabili urednike slovenskih literarnih revij in se z njimi pogovarjali o njihovi uredniški politiki, kriterijih za objavljanje in podobno. Najprej bi povabili uredništvo Dialogov, saj je to naša najbolj odprta literarna revija, v kateri se slovenskemu bralcu redno predstavljajo tudi jeseniški pisci.

Ivan Jan se je zavzel za večje sodelovanje s šolami (bralne ure, podeljevanje bralnih značk), vendar so bili drugi člani nezaupljivi, saj vodstva jeseniških šol doslej zanj niso pokazala pravega zanimanja. Literarni zgodovinar Milan Dolgan je opozoril na po krivici zapostavljeno delo predvojnega dramatika Jožeta Moškriča, ki je prijateljeval s Toneom Čufarjem in je njegove igre z uspehom uprizarjal tudi jeseniški delavski oder. »Vse moje objave v Listih imajo namen ponovno vzbuditi zanimanje za Moškričevo dramatiko na Jesenicah, vendar se gledalščice na ta izziv doslej še ni odzvalo,« je rekel Dolgan. Opozoril je na pismo zapuščino jeseniškega delavca Jožeta Hamersaka, ki bi bila zagotovo zanimiva za kar najširši krog bralcev, in obljubil, da jo bo pripravil za objavo v MČK, Listih ali v Železarju.

Ugotovili smo, da se jeseniški pisci tudi zaradi prizadevanj v literarni sekciji zdaj zares ne morejo več pritoževati, da nimajo možnosti za delo in objavljanje v domačem okolju: od njihove prihodnosti, iznajdljivosti in ustvarjalnosti bo odvisno, koli-

ko bodo te možnosti tudi izkoristili. Uredništvo MČK bo predvidoma že konec letošnjega leta razpisalo natečaj za knjižne izdaje v letu 1987. Letos naj bi izšla tudi še ena številka Listov, za katero uredništvo še zbira prispevke, pa tudi uredništvo Železarja se je odločilo, da bo nehalo objavljati nadaljevanke iz NOB in sodobnosti in da bodo v Železarju dobili prostor tudi krajši prozni teksti, črtice, humoreske, aforizmi, glose... Gradivo za to stran bo pripravljala literarna sekcija, sodeluje pa lahko

vsak, ki ima kaj povedati in zna sukati pero. Ta stran bo izziv tudi za likovnike — ilustratorje, (akademske, dolikovec in druge). Tekste in risbe zbira uredništvo Železarja, lahko pa jih prinesete ali pošljete tudi na DU Viktor Stražišar, Trg Toneta Čufarja 1, s pripisom »za literarno sekcijo«. Kdor želi sodelovati pri (i)zbiranju prispevkov in tudi pri drugem delu sekcije, naj pride na sestanek sekcije vsak prvi četrtek v mesecu ob 18.30 v prostorih jeseniške knjižnice. Vabljeni!

E.Torkar

Na Delavski univerzi Viktor Stražišar vas pričakujejo

Ne glede na to, da poteka postopek za oblikovanje enotne institucije za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje delovnih ljudi in občanov ob delu in za delo, je VIZ — TOZD Delavska univerza Viktor Stražišar oblikovala vzgojnoizobraževalno usmeritev za določeno razdobje.

Izhodišče za načrtovanje in programiranje dejavnosti, vzgojnoizobraževalnih programov in oblik izobraževanja in izpopolnjevanja ob delu so letni in razvojni plani Delavske univerze Viktor Stražišar, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih subjektov (npr. družbenopolitičnih organizacij) v naši občini. Vendar pa na obseg in izbor vsebin, programov ter oblik izobraževanja in izpopolnjevanja bolj kot doslej vplivajo neposredni interesi, želje in potrebe delovnih ljudi in občanov kot tudi samoupravnih in družbenopolitičnih skupnosti, organizacij in institucij.

V ospredju vzgojnoizobraževalnih nalog Delavske univerze Viktor Stražišar je osnovno splošno izobraževanje delovnih ljudi in občanov, ki iz kakršnihkoli razlogov niso dokončali osnovne šole. Ker je še vedno veliko delovnih ljudi in občanov brez dokončane osnovne šole, je občinski svet ZSS Jesenice sprejel odločitev, da je potrebno v združenem delu materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti sprejeti ukrepe za ovrdenotenje pridobljenega znanja ob delu. Le tako je mogoče dvigniti motivacijo za mnogo večje vključevanje delavcev združenega dela v oblike izobraževanja in izpopolnjevanja, v katerih si lahko pridobijo ne samo splošno, marveč tudi funkcionalna in specialistična znanja. To pa je eden izmed temeljnih pogojev za kakovostno prestrukturiranje gospodarstva, dviga znanja in strokovnega dela.

Prav vzpodbudno je, da se delovni ljudje in občani v naši občini vedno bolj zanimajo za različne oblike izpopolnjevanja za osebne potrebe ali splošno izobraževanje. Zato so v planu Delavske univerze kot tudi v objavljenih razpisih (glasilo Železar, LRP Triglav) zajete nekatere oblike izpopolnjevanja, kot so jezikovni tečaji za odrasle (italijansčina, nemščina, angleščina); za predšolske otroke, ki so lahko organizirani tudi v izvenmestnih krajevnih skupnostih in za učence osnovnih šol pa bodo organizirani neposredno pri Delavski univerzi Viktor Stražišar. Poleg tega bodo organizirani še tečaji šivanja in krojenja, strojepisja, avto-genega treninga. Tem oblikam izpopolnjevanja za osebne potrebe bodo sledile druge, tudi nove, ki bodo odraz sedanjih in razvojnih potreb po nadaljnjem dvigovanju splošne omike in humanih ciljev.

Sestavina programske usmeritve Delavske univerze Viktor Stražišar

je tudi družbenopolitično izobraževanje in izpopolnjevanje delovnih ljudi in občanov. Le-to potrebuje nov vzpon, ki bo spodbujen z novimi vsebinskimi zasnovami programov, oblikami in metodami dela. To mora biti odraz časa, razmer in potreb za hitrejšo pospeševanje razvoja naše samoupravne socialistične družbe. V tem smislu bodo v sodelovanju z vodstvi družbenopolitičnih organizacij, kluba samoupravljalcev in drugih organizirane različne oblike izobraževanja in usposabljanja delovnih ljudi in občanov. Sem lahko sodi družbenopolitično izpopolnjevanje delegatov, nosilcev funkcij v zvezi komunistov, različnih nosilcev samoupravnih funkcij.

Omēniti moramo, da Delavska univerza Viktor Stražišar organizira in izvaja nekatere oblike izpopolnjevanja za delo in delovne funkcije ter da opravlja tiskarske storitve in razmnoževanje gradiva za udeležence različnih oblik izobraževanja in izpopolnjevanja: kot tudi za druge uporabnike teh storitev.

Srečko Krč

Slovenski oktet v Kranjski gori

Turistično društvo in župnijski urad iz Kranjske gore sta v petek, 19. septembra, pripravila koncert Slovenskega okteta v kranjskogorski cerkvi. Oktet, ki ga vodi Anton Nanut, je v Kranjski gori že nastopil pred tremi meseci, ko so pevci že prve nastope dokazali, da v svetu nekaj veljajo. Po številnih uspešnih nastopih doma in v tujini so se ponovno predstavili kranjskogorskemu občinstvu, ki je do zadnjega kotička napolnilo cerkev. Pevci so se predstavili z renesančnim umetniškim in narodnim izborom pesmi ter s pesmimi iz mednarodnega programa. Poslušalce, tako turiste kot domačine, so navdušile črnske, ruske, češke, italijanske, slovenske in jugoslovanske narodne pesmi.

A.Kerštan

Komisija za kulturo pri izvršenem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Mirka Roglja — Petka organizira

Promenadni koncert Pihalnega orkestra jeseniških železarjev

v petek, 25. septembra, ob 17. uri na prireditvenem prostoru v krajevni skupnosti Mirka Roglja — Petka. Železarji, občani Jesenic in še posebej upokojeanci — vabljeni!

Slovenski železarji zaključili z letošnjimi planinskimi pohodi

V soboto, 20. septembra, smo delavci Slovenskih železarn zaključili planinsko sezono. V organizaciji konference osnovnih organizacij sindikata Veriga Lesce smo imeli zadnji pohod z Ljubelja čez Begunjsko v Krpin.

V lepem in sončnem vremenu smo se zbrali na Ljubelju pred žičnico in se z njo odpeljali na Zelenico. Od tu nas je pot vodila po melišču in skalni poti na sedlo pod Begunjsko in dalje po južnem grebenu na 2.060 m visok vrh Begunjske. Široka, lepo oblikovana gora nudi lep razgled na vse strani. Stol se je košatil tik pred nami in zakrival pogled na zahodne vrhove Karavank. Na jugu je pod Begunjsko zajedena dolina Drage, znana po grobišču talcev. Jugozaahodno od nas je v vsem svojem sijaju blestel oči Triglav z okoliškimi vrhovi. Nato nas je pot vodila z vrha Begunjske do Roblekovega doma. Tam smo se okrepčali in na zelo lepem sončnem pobočju odpočili. Po tem, malo izdatnejšem počitku smo nadaljevali pot v dolino po gozdni poti preko Poljske planine do Sv. Petra, od koder je bil zopet lep pogled nazaj proti Begunjski in v dolino okoliške vasi. Od tu pa je bila zadnja etapa spust v Krpin, kjer je organizator pripravil pester kulturni program. Nastopile so folklorne skupine delovnih organizacij — članic SOZD Slovenske železarn. Za okrepčilo so pripravili zelo okusen golaž, pa tudi

tekočino, ki smo jo z znojenjem izgubili, smo takoj nadoknadili. Glasbeni ansambel je poskrbel, da smo na plesišču pokazali, koliko moči nam je

še ostalo. Vse te prijetne občutke in vzdušje med pohodniki pa je dopolnilo prelepo sončno vreme. Od vseh štirih letošnjih pohodov je bil ta eden izmed najlepših, zato nam bo še dolgo ostal v spominu.

MP

Piramida vodnikov (foto: I. Dolenc)

Nepogrešljiv spremljevalec lova je šolan lovski pes

Lovsko kinološko društvo, Zveza lovskih druženj Gorenjske in Lovska družina Jelovica so priredili tretje tradicionalno lovsko kinološko srečanje konec avgusta v Ribnem pri Bledu.

Praporščaki gorenjskih lovskih druženj in pozdravni govor pokrovitelja srečanja Ivana Fabjana — Triglavski narodni park

Srečanje je otvoril predsednik LKD Gorenjske Jože Vester, nato pa je Janez Konc, predsednik skupščine ZLD Gorenjske otvoril razstavo lovskih trofejev. Navzoče je opozoril na naravne razmere, ki se za divjad nenehno slabšajo in na posledice nesreče v Černobilu, katera je lovstvo še kako prizadela. Omejitve, ki so veljale pri lovu, so lovsko organizacijo na Gorenjskem privedle v težak položaj, saj je denarnih sredstev manj, kot je bilo načrtovano.

Dvajset od osemindvajsetih lovskih druženj na Gorenjskem je razstavilo najbolj zanimive trofeje lani uplenjene divjadi.

Triglavski narodni park je bil pokrovitelj tega srečanja, zato je nekaj besed spregovoril tudi Ivan Fabjan, direktor TNP. Povedal je, da imamo v Sloveniji številna zavarovana krajevna območja, žal pa en sam narodni park. Odnos družbe in posameznikov do kulturne dediščine je odvisen

od stopnje človeške kulture. Kultura naroda se kaže tudi v odnosu do divjadi. Na to pa smo lahko slovenski lovci ponosni. Nepogrešljiv spremljevalec lova je tudi šolan lovski pes. LKD Gorenjske pa na tem področju uspešno vodi organizacije k napredku, je še povedal Fabjan.

Janez Konc je nato podelil plaketo Zveze lovskih druženj Gorenjske. Prejeli so jo: Janez Jereb LD Žiri, Anton Fabijan LD Selca in Drago Jazbec LD Storžič. LD Škofja Loka ter Zdravko Kosmač iz Hotavelj — LD Poljane pa sta prejela priznanje lovsko kinološkega društva Gorenjske; podelil jih je Jože Vister.

Na prireditvenem prostoru so predstavili lovske pse različnih pasem in vzrejne skupine. Na tem srečanju je bil prvič prikazan nastop šolanih lovskih psov in ubogljivostne vaje. Enomesečno šolanje mladih psov je vodil Lojze Mlakar iz Škofje Loke.

Franc Branc

NOGOMET

ZMAGA NA TURNIRJU TRI MEJE

Ob mejah Italije, Avstrije in Jugoslavije se že vrsto let srečujejo nogometaši na turnirju Tri meje. Sodelujejo moštva Kellaga iz Beljaka, Bela peč in Trbiž iz Italije in Jeseničani. Turnirje izmenoma organizirajo v posameznih mestih, vsakoletni turnirji pa so tudi priložnost za krepitev sodelovanja in prijateljstva treh dežel.

Letošnji 21. turnir je bil na Jesenicah in tudi tokrat je minil v zelo prijetnem in sproščenem vzdušju. V predtekmovalju je najprej Bela peč premagala Kellag z 1:0, Jeseničani pa so visoko slavili proti Trbižu z rezultatom 7:1. V tekmi za tretje

mesto je Trbiž zmagal proti Kellagu 3:2, Jeseničani pa so tudi v finalu dokazali, da so tokrat najboljši. Kar z 9:0 so premagali Belo peč. V finalni tekmi so gole za jeseniško moštvo dosegli: Lamberger 3, Pihler 2 ter Husič, A. Bešič, M. Bešič in Lazov po enega.

Izbrali so tudi najboljše igralce turnirja. Najboljši strellec je bil Lamberger s štirimi goli, najboljši igralec Pihler in najboljši vratar Tokić, vsi pa so člani jeseniškega moštva. Letošnji turnir Tri meje so odlično organizirali člani Nogometnega kluba Jesenice pod pokroviteljstvom ZTKO Jesenice.

HM, HM ...

»Izhajajoč iz dosedanjih izkušenj, pa tudi iz kompleksnosti celotnega programa gospodarske stabilizacije, postavljajo nekateri doma in v tujini vprašanje, če ta program ne bo doživel usode, kakršno je doživela reforma iz leta 1965 oziroma kakršno so doživeli kritični ekonomski stabilizacije v letu 1976«, je zapisal Zvone Dragan v Teoriji in praksi leta 1983.

»Stabilizacijski program nima alternative, ...«, je pribil!

V letu 1986 pa so strokovnjaki svetovne banke uvrstili Jugoslavijo v najslabšo vrsto dolžnikov, k Peruju in Filipinom, »ker nima izhoda iz krize in ni sposobna premagati zagat«.

»Oziroma jo ima«, je tedaj nadaljeval Zvone Dragan, »vendar ta druga alternativa pomeni gospodarsko in politično krizo družbe, ki bi v temeljih pretresla tako naš notranji razvoj, prav tako pa bi imela izjemno negativne posledice za mednarodni položaj in ugled Jugoslavije.«

Smo se mar res že tako skregali s pametjo kot ocenjujejo titi grdi kapitalisti?

Orejhnk

USPEŠEN NASTOP V GORENJSKI LIGI

V novi tekmovalni sezoni so jeseniški nogometaši začeli igrati v Gorenjski ligi. Lani so v tej ligi zasedli prvo mesto in se uvrstili na kvalifikacije za ponovni vstop v slovensko območno ligo - zahod, kjer so nastopali več let. Ker v kvalifikacijah niso uspeli, letos ponovno igrajo v Gorenjski ligi. Tudi tokrat ne bodo imeli resnejših nasprotnikov in bodo s zavzetostjo in resno igro lahko spet posegli po naslovu.

Edini njihov resnejši nasprotnik v letošnjem prvenstvu bo moštvo Lesce. Z njim se bodo prvič srečali v soboto na igrišču Podmežakla. Člani Nogometnega kluba Jesenice vabijo vse ljubitelje nogometa, da si to zanimivo tekmo ogledajo. Hkrati pa jih vabijo tudi na vse ostale tekme, kajti za nogometaše bodo prav zvesti navijači najboljša vzpodbuda za doseganje dobrih rezultatov.

J.R.

KAM V TEH DNEH?

V galeriji Kosove graščine si lahko ogledate razstavo ilustracij Marjana Amalietija. Galerija je odprta vsak dan, razen nedelje in ponedeljka, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

Prešernova hiša v Vrbi je odprta vsak dan od 8. do 16. ure, razen ponedeljka.

Finžgarjeva domačija v Dolslovcih je odprta vsak dan, razen sobote, od 8.30 do 14.30.

ZDENKA TORKAR-TAHIR

29

Razvoj delavskega naselja v Podmežakli

Nestrpno pričakujem samo še tisti čas, kdaj in od kje prinese od mojih dragih kakšen glas. Večkrat, tako skrivaj so me drugi tolažili, da bodo se, mogoče še kmalu, lahko vsi spet nazaj domov vrnili. Ta novica me vedno je tako razveselila, da sem za kratek čas mislila, da sem se nazaj v mlada leta povrnila. Toda, kar tako naprej minevala so leta, otroke moje pa še kar naprej teptala fašistovska je peta. Zdaj, ko njihove vrnitve res tako težko sem jela pričakovati, takrat pa mi začne nekaj na uho stalno šepetati: »Ti, od dveh sinov, ti eden je umrl je v Dahau in spet čez mesec dni: drugi sin, ti bil je na Dolenjskem ustreljen, od Lahov.«

Kakor da vsa zemlja name se je prevrnila. Za ves trud in skrb v življenju mojem, sedaj na starost, želela sem si boljšega plačila. O usoda, kako kruta si z menoj, klub temu, da vse življenje kot ponižna dekla sem klečala pred teboj.

Vsi ti dogodki, tako močno so me utrudili, in kal boleznj v srce moje zasadili. Nato sem samo še počasi hodila okrog hiše, kakor duh, ki senco svojih dragih išče.

Podmežakljarska družba ob baraki leta 1935.

Zdaj prišla bo tudi zame ura odrešenja, takrat pa konec vsega bo trpljenja.

Ze mi začelo je srce s počasnimi utripi, zato tudi jaz od te doline solz, se moram posloviti.

Zdaj, ko sem življenja grenko kupo, prav do dna spraznila, tudi meni zadna solza se je utrnula.

Spisala mami v spomin

Milka M.

(Milka Mesec, rojena Čelesnik)

Prepisano z rokopisa v Tehniškem muzeju Železarn Jesenice v oktobru 1977.

Cesta 1. maja 65

Informator: Simon Režek, rojen leta 1903 v Kamni Gorici, v 11 članski družini kovaškega delavca, tovarniški pomožni delavec, umrl leta 1985.

Od leta 1927, ko sta se poročila, sta z ženo živela v Frčarjevem predelanem hlevčku za Jelenom. »Še ščurki so bili noter.« S prihranjenimi 10000 dinarji sta v Podmežakli kupila svet leta 1930. Ko sta si v farovski hranilnici izposodila še dodatnih 7000 dinarjev, sta pričela z gradnjo.

»Tu je bila bukova gmajna. Po štirinajst dni sem plesal okoli štora, da sem ga ven zruval.«

Klet sta z ženo sama izkopala, ko sta zabetonirala in naredila plato, so prišli zidarji iz Kranja. »Ob sv. Petru« (29. junija) so začeli, petnajsetega avgusta, ko je bila ena soba pokrita, vstavljeni vrata in okna, pa sta se vselila.

»Delala sva kakor živina. Sem prišel iz nočnega šihta, zidal cel dan in odšel spet na ših v fabriko.«

Vsi gradbeni stroški s svetom in plotom vred so znašali 80000 din.

»Vsak dinar sva prav obrnila, da sva lahko leta 1937 odplačala zadnji dolg.«

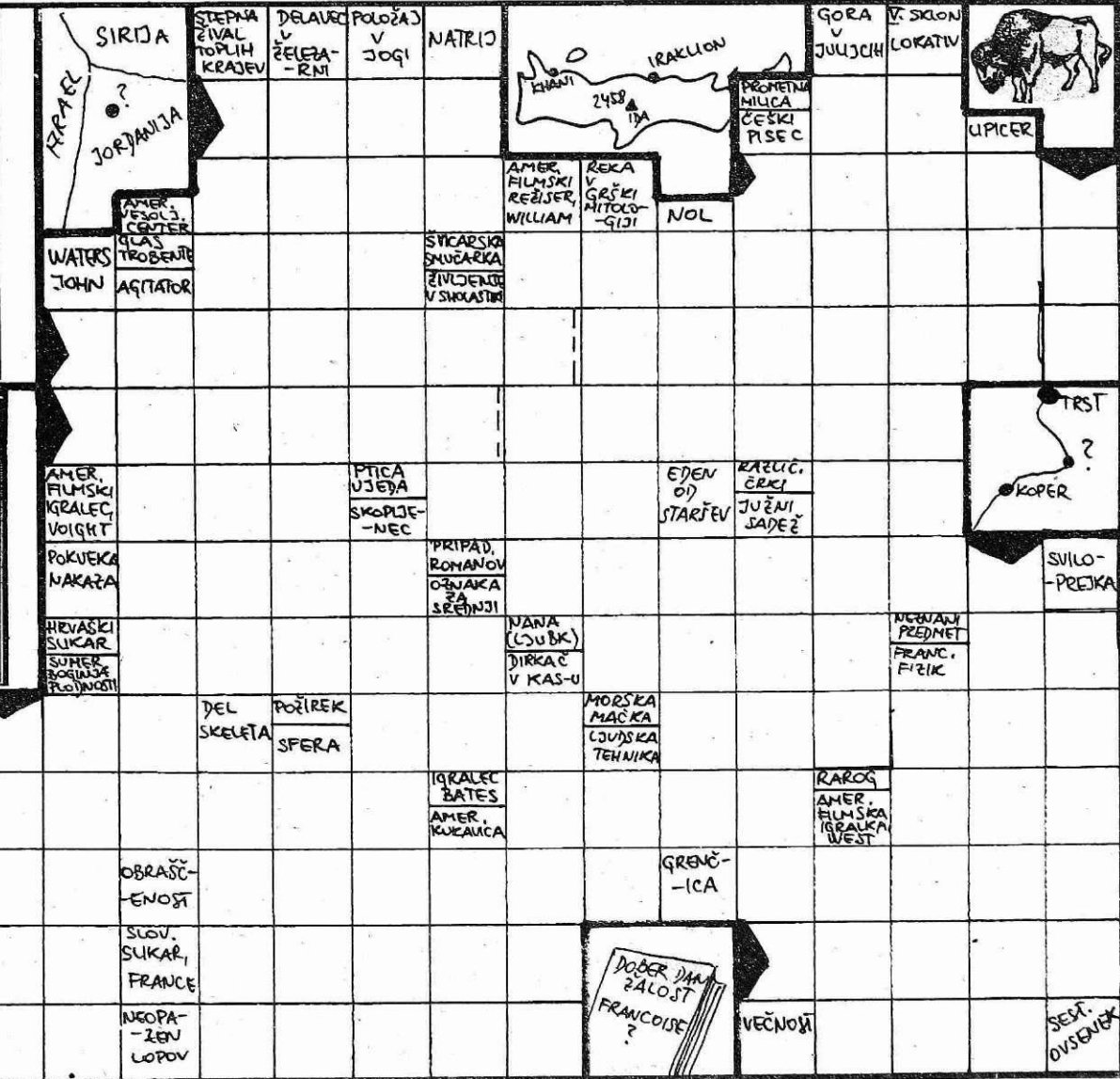
V pritličju (52 m²) so bili naslednji prostori: kuhinja (4 m x 3 m), soba (4 m x 3 m), druga soba (4,5 m x 3,5 m), shramba (1,5 m x 1,5 m) in stranišče s kopalnico (4 m x 2,5 m). Tu je stanovala informatorjeva družina.

**Za KODU Občine Jesenice
za letovanje v Izoli
Stane Torkar**

Luftija Čatak

Marija Pogačar

Izvršni odbor društva
upokojencev Jesenice

Hokej na ledu

V soboto, 27. septembra, ob 18. uri:
KRANJSKA GORA GORENJKJA : CRVENA ZVEZDA

V sredo, prvega oktobra, ob 18. uri:
JESENICE : PARTIZAN

Vabljeni!

Hokej na ledu

ZA ZAČETEK ŠTIRI ZMAGE

Prejšnji teden se je začelo letošnje državno prvenstvo, ki bo zelo naporno. Moštva bodo namreč igrala ob sredah in sobotah. Po tem, ko so v prvem krogu Jeseničani v Novem Sadu visoko premagali Vojvodino, hokejisti Kranjske gore — Gorenjke pa »vknjižili«
dve pomembni točki na domačem igrišču proti Medveščaku, je bilo v drugem krogu precej bolj zanimivo. Še zlasti to velja za dvoboj med Kranjsko goro — Gorenjsko in Makoteksom iz Skopja. Zmagali so Kranjskogorci z rezultatom 7:6 (1:2, 3:0, 3:4), vendar so se gostje, ki imajo v ekipi tri odlične hokejiste s češkoslovaške, predstavili kot zelo dobri hokejisti.

Kranjskogorci so jih malce podcenjevali, kar bi se jim lahko tudi maščevalo. Gostje so namreč vodili po prvi tretjini z 2:1, v 50. minuti srečanja pa je bilo 5:5.

Kranjskogorci so morali vložiti precej truda in znanja, da so na koncu zasluženo zmagovali. Tudi Čehi so bili pred vrati dobrega Joža Česnjaka vedno nevarni.

Hokejisti Jesenic so imeli z Bosno precej lažje delo, čeprav se je pred prvenstvom precej okrepila in smo od nje več pričakovali. Zmagali so 21 - kratni prvaki z 11:2 (4:1, 4:1, 3:0). Srečanje ni bilo preveč kvalitetno, saj obe moštvi potrebujejo več uigranosti. Jeseničanom se ni bilo treba preveč truditi, saj so gostje igrali le s trinajstimi igralci. Razveseljuje nas občutek, da poskušajo Jeseničani igrati ostreje kot lani. Morda je to le občutek, vendar če se bo v prihodnosti izkazalo, da je tako, bo to zelo velik plus v igri nekdanjih prvakov.

II. krog

KRANJSKA GORA — GORENJKJA : MAKOTEKS
SKOPJE 7:6 (1:2, 3:0, 3:4)

Dvorana v Podmežakli, gledalcev 600.
Sodniki: Šaravanja (Subotica) ter Roz-

man in Bundalo (Jesenice).

Strelci: za Kranjsko goro — Gorenjko Kolbi 2, Marjan Lah, Brun, Kelih, Kurboš in Mežnarc, za Makoteks Mec 3, Sejbali 2 ter Miklošević.

Kazenske minute: Kranjska gora — Gorenjka 8, Makoteks 2.

JESENICE : BOSNA 11:2 (4:1, 4:1, 3:0)

Dvorana v Podmežakli, gledalcev 1400.
Sodniki: Šaravanja (Subotica) ter Vister in Razingar (Jesenice).

Strelci za Jesenice: D. Horvat 2 ter Kozar, Borse, Ščap, Hafner, Tišler, Magazin, Suvak, J. Razingar in Mlinarec. Za Bosno pa Kodušek 2.

Kazenske minute: Jesenice 6, Bosna 4.

D.

VPIS V HOKEJSKO ŠOLO

Hokejski klub Jesenice objavlja vpis v hokejsko šolo za sezono 1986/87. Letos bomo vpisovali fante, rojene leta 1980 in mlajše, ki obvladajo osnovno znanje drsanja. Vsi, ki se želijo vpisati, naj se javijo sami, še bolje pa v spremstvu staršev, na hokejskem igrišču v soboto, 27. septembra, ob 11. uri.

Hokejsko šolo bo vodil trener Jože Trebušak — Sipi.
HK Jesenice

»DRUGA PLAT MEDALJE«

Kako se počuti posameznik, če o njem krožijo različne govorice, pa nima možnosti ničesar povedati in nikogar ne zanima njegovo mnenje, »druga plat medalje«, ki pokaže ali pa vsaj omogoči razmišljanje o resnici? Zadeva je veliko bolj neprijetna, če je posameznik sam proti instituciji, ki razpolaga z aparatom in ima vse niti v rokah. In če se vse dogaja v »vasi, ki sebi pravi mesto«, kjer je »od ust do ust«
toliko močnejši in odmevnejši, mu je že postavljena pika na i.

Jugoslovanski šport ne more več brez afer. Če omissimo številne zločinarske zdrahe, ki so burile duhove v poletnih mesecih, opazimo, da tudi »mali«
športi niso več imuni pred »primeri«, ki ne glede na svojo velikost razbujajo javnost. Posameznik (primer) lahko le nemo opazuje, veljati začne pravilo medijske močnejšega. Obrnimo se k »primeru«
in s pomočjo obsežne dokumentacije skušajmo interpretirati nam najbližji primer.

Ni ljubitelja jeniškega hokeja, ki ne bi vedel za primer bratov Pajč, ki sta osmega februarja demonstrativno zapustila trening, kljub pregovornemu predsednika tehnične komisije. Vse to ne bi bilo tako vznemirljivo, če se ne bi dogajalo v zaključku prvenstva, ko te potem niso po rokah ali pa hodijo po tebi. V sklepu disciplinske komisije SD Jesenice je zapisano, da se igralca naslednji dan nista udeležila treninga in da se naslednji dan nista prišla na zborni mesto za od-

hod na tekmo v Beograd. Izrekli so jima ukrep prepovedi igranja na prvenstvenih, pokalnih in mednarodnih tekmah za dobo šestih mesecev od 10. februarja, ko je interna disciplinska komisija potrdila predlog suspenza trenerja, ki ga je predlagal že po demonstrativnem odhodu bratov Pajč s treninga.

Igralca sta se v predpisnem roku pritožila in oporekala datum veljavnosti suspenza (ali 8. ali 10. februarja), kar da celotni zadevi tudi drug ton. Pritožbe disciplinska komisija ni obravnavala v zakonitem roku.

V prestopnem roku sta prestopila k HK Kompas - Olimpija, njun bivši klub pa se je pritožil zoper odločitev Komisije za registracijo tekmovalcev. Potem so se izkazali ljubljanci z boljšim poznavanjem Disciplinskega pravilnika SD Jesenice, konkretno 38. člena, da pritožba na odločbo o kazni zadrži izvršitev izrečene kazni in da mora biti rešena najkasneje v enem mesecu. Torej igralca nista bila pravnoomočno kaznovana.

Nam je uspelo obrniti drugo plat medalje javnosti? Smo storili to, kar je storila beogradska »Duga«, ki je v poletnih mesecih objavljala intervju z boksarjem, državnim reprezentantom, ki je v ringu napadel sodnika (ta prizor so večkrat ponavljali na TV ekranih)? In kaj bo z javnostjo, ki smo ji dosedaj servirali »kruha in iger«
le iz ene kuhinje?

Mile Crnović

Alpinistična šola

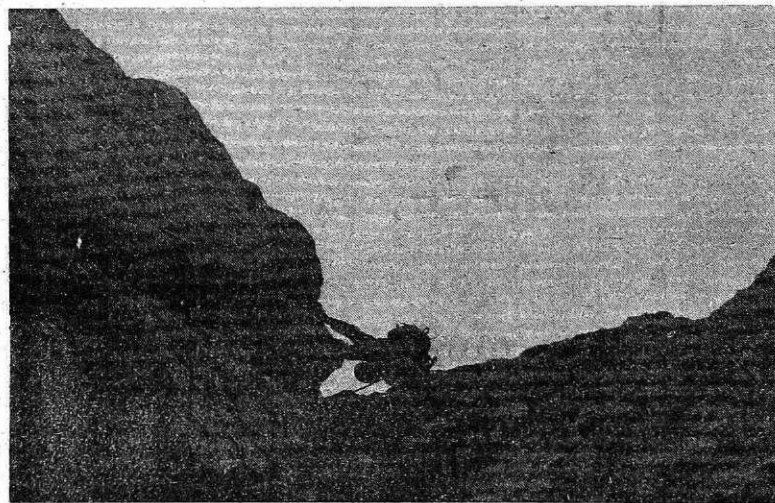
Alpinistični odsek planinskega društva Jesenice tudi letos organizira alpinistično šolo. Pričetek je 25. septembra ob 18. uri v sejni sobi PD Jesenice, cesta Železarjev 1 (zgradba TVD Jesenice). Vse mlade planince, željne gibanja po brezpotju, vabimo, da se nam pridružijo in z nami obiskujejo gorski svet.

Pogoji za vpis:

- starost 16 let
- članstvo v planinski organizaciji
- zadovoljivo zdravje

Alpinistična šola sestoji iz teoretičnega in praktičnega dela. Vse informacije dobite 25. septembra ob 18. uri ali pa vsak dan dopoldan v pisarni PD Jesenice, oziroma vsak četrtek ob 19. uri na rednem sestanku alpinističnega odseka Jesenice.

Pridite, ne bo vam žal.

(foto: R. Kocijančič)

DIMČEV MEMORIAL V STRELJANJU Z MALOKALIBERSKO PUŠKO

V soboto, 20. septembra, je bilo na strelišču pod Mežaklo spominsko strelsko tekmovanje v spomin na člana strelske družine, heroja Tomaža Verdника.

Nastopili so Jesenice I, Jesenice II, Kamnik, Radovljica in Tržič. Prehodni pokal je branila ekipa Kamnika, jeseniški ekipi pa sta poskušali, da bi pokal prešle v domače roke. Vendar je vse ostalo le pri poskusu in tako so Kamničani ponovno osvojili prehodni pokal.

Spet se je pokazalo, da strelski šport na Jesenicah ne napreduje, kar ni nič čudnega, saj strelišče pod Mežaklo ne omogoča niti najosnovnejših pogojev za trening, zaradi gradnje nove avtoceste pa so mu »štete ure«.

Vendar pa kljub temu rezultata Jezerška in Svetlina ne zaostajata mnogo za najboljšimi. Občinska strelska zveza, ki je bila organizator tekm, se zahvaljuje kolektivni Tehničnega biroja Jesenice, ki je finančno omogočil izvedbo tekmovanja.

Rezultati ekipno: 1. Kamnik 1036 krogov, 2. Partizan Radovljica 1012 krogov, 3. Jesenice I 978 krogov, 4. Jesenice II, 5. Tržič.

Posamežno: 1. Roman Radej (Kamnik) 273 krogov, 2. Boris Kozinc (Radovljica) 269 krogov, 3. Franc Zore (Kamnik) 264 krogov, 4. Pavel Jezeršek 261 krogov, 7. Danilo Svetlin 260 krogov, 9. Majda Kralj (vsi Jesenice) 242 krogov.

NAMIZNI TENIS

MANJ USPEHA MED MLADINCI

Na republiškem pozivnem turnirju najboljših mladink Slovenije sta nastopili tudi dve Jeseničanki, Markeževa in Smolejeva, ki sta v tej sezoni že igrali med mladinkami. Markeževa je nastopila v prvi jakostni skupini, ki pa je bila tokrat zanjo pretežka. Dosegla je deseto mesto. Smolejeva je igrala v tretji jakostni skupini, kjer je osvojila četrto mesto.

V Murski Soboti so na enakem pozivnem turnirju igrali najboljši slovenski mladinci. Med njimi sta bila tudi Jeseničana Robert Ferbežar, ki je v drugi jakostni skupini osvojil peto mesto, ter Goran Džukič, ki je nastopil v tretji jakostni skupini in osvojil šesto mesto.

Prehod iz pionirjev v mladince je skoraj za vsakega igralca zelo težak, zato od naših igralcev nekaj časa ne moremo pričakovati posebnih uspehov. Upamo, da bodo naši mladi igralci z vestnim in marljivim delom kmalu prebrodili tudi to težavo.

Na 13. mladinskih igrah treh dežel, Korške, Furlanije - Julijske Krajine in Slovenije, ki so bile med tednom v Čedadu v Italiji, je v reprezentanci Slovenije nastopila tudi naša Barbara Markez. Slovenija je v namiznem tenisu takoj pri fantih kot pri dekletih osvojila prvo mesto, saj je vse nasprotnike premagala s 5:0.

/S/

SMUČARSKI SKOKI

NAŠI REPREZENTANTI NA IGMANU

O mednarodni tekmi na olimpijski skakalnici, pokriti s plastiko in ledenim zaletiščem, smo po pretekli nedelji dosti brali in slišali. Med 45 skakalci iz petih držav so s kompletno člansko in mladinsko reprezentanco Jugoslavije tekmovali tudi štirje člani Zirovnice - Jesenic. Zmagal je Parma iz Češkoslovaške pred Tepešim in Ulago. Izredno dobro je spet skakal petnajstletni Franci Petek in se uvrstil na devetnajsto mesto. V tej konkurenci je bil najbolje uvrščen mladinec. Uspešen je bil tudi drugi član te generacije, Marjan Gašperin, ki se je uvrstil na trideseto mesto. Član A reprezentance Grega Peljhan, ki je že nekaj mesecev v vojaški obleki, je v letošnjem poletju prvič stopil v smučino, zato je njegovo osemdvajseto mesto za zdaj zadovoljivo. V okviru matičnega kluba se je enotedenskih priprav in potem tekme udeležil tudi mladinec Denis Kaltenekar, uvrstil pa se je 43. mesto.

A.

KOŠARKA

KADETI

Prva ekipa kadetov Jesenic je po dvanajstih kolih na drugem mestu, na Triglavu iz Kranja. Triglav ima 20 točk (10:0), Jesenice I. pa 18 (9:1). Druga ekipa jeseniških kadetov, za katero igrajo v glavnem pionirji, pa je na zadnjem sedmem mestu.

Rezultati jesenskega dela:
Osmo kolo: Klavdivar (Žiri) — Jesenice I. 58:83 (24:42)

Jesenice I.: Grahovac 20, Peternel 22, Blagne 8, Todorovič 11, Samar 4, Milakovič 12, Rebol 6.

Deveto kolo: Jesenice I. — Gorenja vas 78:52 (38:22)

Jesenice I.: Grahovac 16, Blagne 2, Rebol 6, Čatak 7, Kondič 2, Jovanovič 10, Todorovič 7, Samar 8, Milakovič 20.

Kravec (Cerklje) — Jesenice II. 77:51 (38:27)

Jesenice II.: Humar 2, Košir A. 6, Sučur P. 18, Fajkovič 4, Vauhnik 5, Karadžić 10, Mujič 4.

Deseto kolo: Jesenice II. — Jesenice I. 57:107 (29:58)

Jesenice II.: Praskalo, Rebol 12, Humar 4, Košir A. 2, Ulčar 2, Sučur P. 6, Fajkovič 6, Samar 8, Vauhnik 9, Karadžić 10, Mujič 4.

Jesenice I.: Čatak 5, Peternel 30, Jovanovič 10, Todorovič 19, Milakovič 43.

Enajsto kolo: Jesenice I. — Kravec (Cerklje) 2:0 W.O.

Triglav (Kranj) — Jesenice II. 89:20 (40:8)

Dvanajsto kolo: ekipa Jesenice I. ni igrala

Jesenice II. — Radovljica 75:37 (36:18)13 Jesenice II.:Prešeren 1, Klarič, Humar 4, Košir 2, Rebol 22, Ulčar 5, Sučur 12, Kačarevič 2, Bertonec 10, Vauhnik, Karadžić 13, Mujič 4.

Do konca prvega dela tekmovanja sta še dve koli.

MLADINCI

V drugem delu so odigrali štiri kola. Jeseničani so dvakrat visoko izgubili in enkrat zmagali. Zaradi različnih opravičljivih razlogov je na Jezič odpotovalo šest igralcev, od katerih je Milakovič že v 19. minuti naredil pet osebnih napak, v 27. minuti pa se mu je pridružil še Todorovič, tako da so zadnjih 14 minut igrali le štirje Jeseničani proti petim domačinom. Na tekmi proti Triglavu so Jeseničani v drugem polčasu znižali vodstvo gostov s 13:33 v prvem polčasu na 61:88 osem minut pred koncem tekme. Potem pa so šli iz igre po vrsti v dveh minutah Kovač, Naumovski in Sučur. Zaradi razlike v višini so domačini tekmo izgubili.

Rezultati:
Sesto kolo: Jesenice — Novoles (Novo mesto) 81:74 (50:34)

Jesenice: Grahovac 21, Jovanovič, Kovač 12, Prskalo 10, Košir 2, Todorovič 4, Sučur 6, Peternel 9, Naumovski 17.

Sedmo kolo: Iskra Delta Jeziča (Ljubljana) — Jesenice 86:51 (44:26)

Jesenice: Čatak 2, Jovanovič 4, Todorovič 10, Košir 16, Peternel 23, Milakovič 5.

Osmo kolo: Jesenice — Triglav (Kranj) 63:88 (31:46)

Jesenice: Sučur 22, Rebol, Kovač 5, Praskalo 1, Jovanovič, Todorovič 4, Samar 4, Košir, Peternel 18, Naumovski 9.

V devetem kolu Jesenice niso igrale.

Po devetih kolih so Jeseničani v sredini razpredelnice. Zadnjo tekmo igrajo v soboto, 27. septembra, ob 19. uri pod Mežaklo proti prvovršeni ekipi Domžal.

J

ŽELEZAR ZAKLJUČIL TEKMOVANJE

V torek, 16. septembra, in v petek, 19. septembra, sta se v dveh tekmah gorenjskega košarkarskega tekmovanja (rekreacija) pomerili prvovršena ekipa skupine »sever«
Železar z Jesenice in drugovršena skupina ekipe »center«
Naklo. Že prva tekma v Naklu je pravzaprav odločila prvega finalist, saj je Naklo zmagalo z rezultatom 76:55. Železarji so se na tekmi sicer trudili, da bi bila razlika kar najmanjši, vendar pa so bili domačini izredno razpoloženi in niso dovolili presenečenja.

Železarji so tokrat nastopili z izredno oslabiljeno ekipo, saj so poškodbe razredčile prvo peterko. Kljub porazu pa je bilo vendarle še nekaj upanja, da bi v povratnem srečanju zmagali in se uvrstili v finale. Toda v petek je na povratnem srečanju igralo še manj igralcev, tako da so gostje iz Nakla že od začetka vodili in na koncu tudi zasluženo zmagali (85:80).

Kljub temu je v letošnjem letu Železar dokazal, da je sposoben v naslednjih letih poseči tudi v sam vrh gorenjske lige.

Skoraj na vseh dosedanjih tekmah je ekipa nastopila v popolni postavi in v celotnem tekmovanju doživela le tri poraze (dva v polfinalu). Na zadnjih dveh tekmah so igrali naslednji igralci: Varl (6 in 18 košev), Pirih (17, 4), Smid (2, 18), Kolman (5), Vezzozi (6,8), Sredanovič (6), Konočelj (4) in Glogovšek (2). Poleg njih so v celotnem tekmovanju najtežje breme nosili Domevšček, Rizvanovič, Grile in Berginc, ki so morali prav na zadnjih tekmah zaradi poškodb ostati na klopi. V ekipi sta igrala še Bizalj in Logar.

Železar se je letos tako uspel ponovno organizirati in tudi uspešno nastopati v gorenjski ligi, kar je gotovo spodbuda za nadaljnje delo, saj volje fantom ne manjka. Vsi so se trudili, da bi sodelovanje v gorenjski ligi potekalo brez problemov, čeprav je blagajna v klubu ostala prazna, prenekatere prošnja za dodatno pomoč pa v predalih. Seveda pa ne smemo pozabiti pomoči komisije za šport pri sindikatu Železarne, ki je omogočila, da je ekipa lahko tekmovala.

TK

